

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44119
VOL. LXXIX JANUARY – SAUSIO 13, 1994 Nr. 2

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

1994 METŲ ANGOJE

Antanas Dundzila

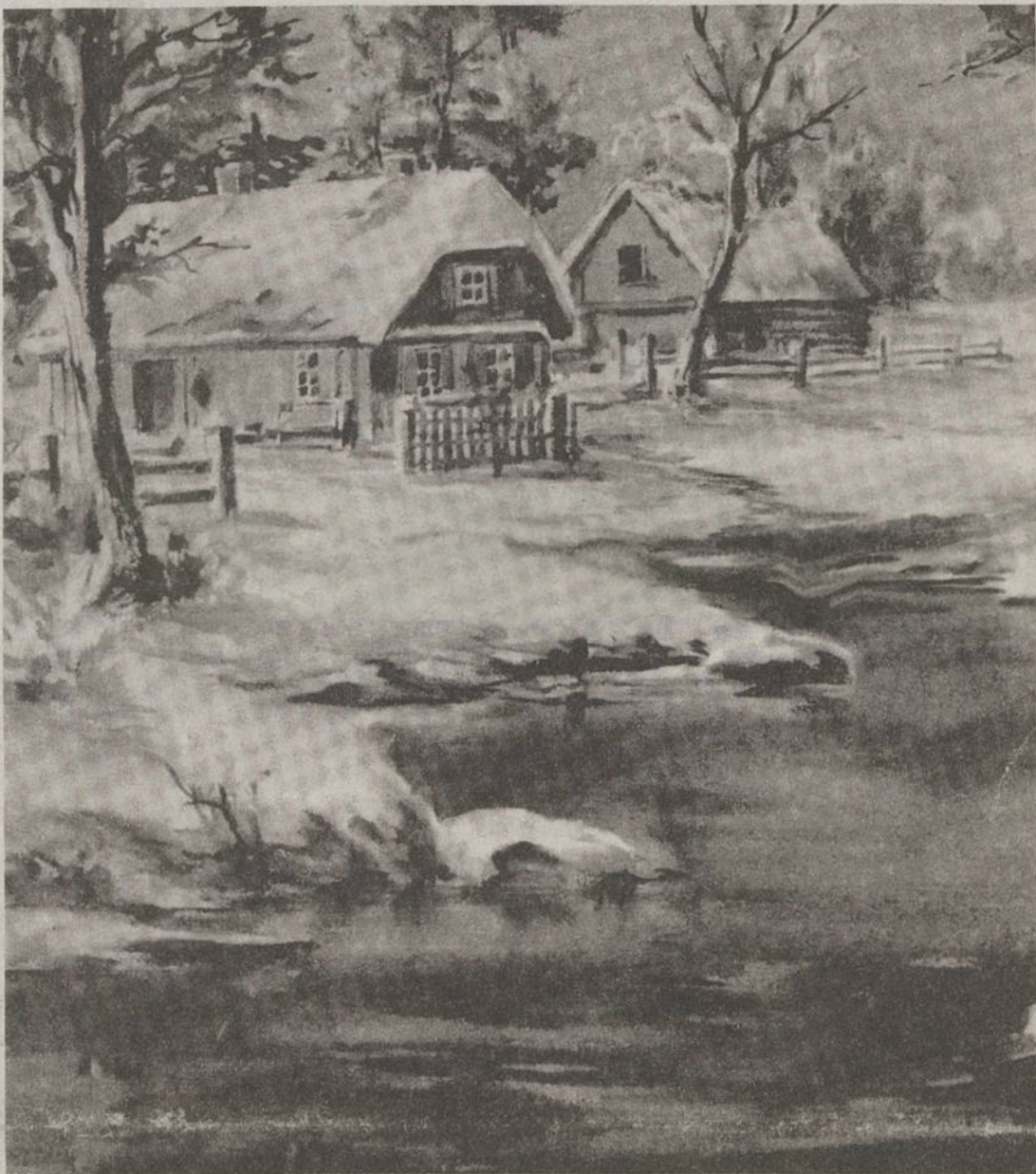
1992 sausio 16 d. DIRVOS laidoje, pačioje 1992 metų angoje, rašiau apie pavojus Lietuvai. Šiandieną, praslinkus porai metų, 1994 metų pradžioje vėl tiktų į tuos reikalus atsisukti.

Kaip kokio sunkiai sergančio ligonio, Lietuvos negalavimų sąrašas yra ilgas. Aname 1992 metų straipsnyje pasirinkau vertinti trejetą jų – mano nuomone, pačių svarbiausių – Lietuvai grąsinančių reiškinių: (1) Lietuvoje tebestovinčią sovietinio okupanto kariuomenę, (2) nelaimės grėsmę tiksenančią Ignalinos atominę jėgainę ir (3) komunistų ar buvusių komunistų įtaką Lietuvoje.

Šiandieną galima džiaugtis, kad sovietinio okupanto kariuomenės Lietuvoje nebėliko. Paviršutiniškai žiūrint, tai laimėjimas. Tačiau tas laimėjimas yra be pridėtos ramybės bei sveiktančio ligonio vilties, nes Lietuvos valdžia vistiek krašto gyvenimą orientuoja į Lietuvą tebeengiančią šalių rytuose. Štai – imant kad ir iš tos pačios karinių pajėgų srities – kariuomenės vadu paskirtas buvęs okupanto armijos karjeros karininkas, krašto apsaugos ministru – jaunas amžiumi, buvęs komjaunimo organizatorius (kas per kvalifikacija!), skelbta apie karininkų apmokymą Rusijoje ir t.t. Dar daugiau: su Rusija vyksta Lietuvai ne tik nenaudingos, bet tiesiog pavojingos tarpvalstybinės machinacijos, pvz., derybos dėl rusų kariuomenės transito teisių per Lietuvą, Klaipėdos uosto naudojimą ir t.t. Visa tai darosi, kai už tiekiamą iš Rusijos energiją buvęs okupantas Lietuvą ekonomiškai smaugia ir apie bet kokią Lietuvai atlyginimą už padarytas skriaudas nekalba. Taigi, tas okupacinės kariuomenės atskratymo laimėjimas nublunka, ypač suprantant, kad per kelias valandas buvusio okupanto tankai vėl gali atsirasti Lietuvoje. Taip, tai laimėjimas, kuris tačiau neturi viltį skatinančių garantijų ateičiai. Tai laimėjimas lyg provincijos teatro scenoje, bet ne praktiško gyvenimo aikštėje.

1939 m. atgavus Vilnių, skaudžiai juoktasi: "Vilnius mūsų, o mes rusų". Šiandien, po pusšimčio metų atsikračius okupanto kariuomenės, galima sakyti: "Kariuomenės nėra, tik rusų letena". Ypač baisu ir skaudu, kad tą buvusio okupanto leteną pati Lietuvos valdžia dabar dar laižo, po ją pati lenda. Argi ne ciniška ironija, kai Seimo pirmininkas Jursėnas teigia, kad ryšiai su vakarų Šiaurės Atlanto Pakto organizacija (NATO) reikėtų Lietuvos suverenumo kompromitaciją?

Ignalinos atominė jėgainė ir šiandien tebėra dideliu rūpesčiu. Dabar sužinojome, kad ta jėgainė yra ne tik saugumo reikalas, bet ir bedugnė ekonominė duobė. Štai, 1993 m. Ignalinoje vykdant pataisymus ir todėl jėgainės produkciją laikinai sumažinus, iš Latvijos pirmta elektros energija buvo pigesnę už Ignalinoje pasiga-

Karo metais paliktų namų vaizdas.
(Plačiau skaityk 5 psl. – Gelė ant draugo karsto).

Dail. Česlovas Janušas

mintą. Kiek žinoma, visokios studijos bei net užsienio konsultantų vizitai Ignalinos techninių rūpesčių neišsprendė. Ignalina – tai Lietuvoje tiksenanti, pavojinga atominė bomba.

Ignalina Lietuvai rūpi ir demografiniu požiūriu. Mieste kalbama rusiškai, beveik visas jėgainės personalas taip pat rusai. Prieš metus laiko žinantieji teigė, kad jėgainės personalas gauna pačius aukščiausius

(Nukelta į 10 psl.)

LIETUVA PASIPRAŠĖ Į NATO Rusija dėl to purkštauja

Pirmadienį Algirdas Brazauskas išsiuntė laišką NATO Generaliniam Sekretoriui Manfred Woerner, kuriame oficialiai paprašė priimti Lietuvą į Šiaurės Atlanto sutarties organizaciją. Vakare per Lietuvos televiziją Algirdas Brazauskas sakė, jog "mes pilnai suvokiame, kad šiuo pareiškimu Lietuva pradeda naują sudėtingą ir atsakingą suartėjimo su Europos Sąjunga ir NATO, pareikalausiantį ryžto, naujų sprendimų ir nemažų materialinių išteklių".

Prezidentas pabrėžė, kad Lietuvos pozicija dėl narystės NATO nėra nukreipta prieš jokią kaimyninę šalį, kurios visos turėtų surasti vietą naujosios mūsų žemyno saugumo struktūrose. Mes kaip ir anksčiau pasisakome už glaudų Baltijos šalių bendradarbiavimą visose srityse, taip pat ir gynybos, už saugumo ir stabilumo tvirtinimą visame Baltijos jūros regione, sakė Brazauskas.

Maskva pirmoji ir labai jautriai reagavo į Lietuvos apsisprendimą. Jau kitos dienos rytą prezidentas Borisas Jelcinas įgaliojo savąjį

spaudos sekretorių paskelbti atitinkamą pareiškimą.

Jo pradžioje sakoma, kad noras stoti į tarptautines organizacijas yra pripažinta nepriklausomų valstybių teisė. Demokratinė Rusija gerbia tokias teises. Tačiau kai kurių šalių, tarp jų ir Lietuvos Respublikos, skubėjimas tapti karinės politinės sąjungos narėmis negali nekelti nerimo, pabrėžiama toliau.

Demokratinė Rusija, jos nauja karinė doktrina, tarpvalstybinių santykių principai nesuderinami su kokiomis nors agresyviomis apraiškomis jos užsienio politikoje. Todėl šalių, pretenduojančių į NATO narystę, motyvai ir argumentai neįtikinami.

Prezidentas nerimauja dėl to, sakoma pareiškimе, kad NATO išplėtimas primant naujas nares – šalis, esančias prie pat Rusijos sienų, sukels neigiamą Rusijos viešosios nuomonės reakciją, skatins nepageidaujamų nuotaikų stiprėjimą civiliuose ir kariniuose sluoksniuose ir galų gale gali destabilizuoti karinę politinę

(Nukelta į 12 psl.)

Kaip jau esame pranešę, Kalėdų rytą Clevelande mirė 87 metų sulaukusi daugelio organizacijų aktyvi narė skautininkė Apolonija Šenbergienė. Prie jos karsto Visų Sielų kapinėse /aikai – Jonas, Julija, Andrius, Jurgis, Eleonora, anūkai, proanūčiai ir artimieji.
V. Bacevičiaus nuotr.

Girdėta iš Vilniaus

• RESPUBLIKOS PREZIDENTO VIZITAI UŽSIENYJE.

Algirdas Brazauskas sausio 20 dieną lankysis su oficialiu darbo vizitu Suomijoje. Tai bus pirmasis iš šešių vizitų šių metų pusėje numatytų Lietuvos Prezidento vizitų į Vakarų Europos šalis.

Sausio 26 d. Brazauskas išvyks į Olandiją šios šalies karalienės ir premjero kvietimu. Kitą dieną jis vyks į Belgiją. Briuselyje Brazauskas susitiks su NATO ir Europos Bendrijos šalių vadovais.

Du Prezidento vizitai numatyti pavasario pradžioje. Balandžio 14 dieną jis kalbės Europos Tarybos parlamentinėje sesijoje. Po to Algirdas Brazauskas dalyvaus Europos valstybių vadovų susitikime, kuriame bus aptariamas Europos stabilumo paktas. Jo projektą pernai pateikė Prancūzijos premjeras Eduardas Baladūras.

Birželio pabaigoje Brazauskas dalyvaus Graikijoje vykstančiame Europos Sąjungos valstybių ir vyriausybės vadovų susitikime.

• **PRATĖS DERYBAS SU RUSIJA DĖL AMBASADŲ PASTATŲ GRAŽINIMO.** Lietuvos ir Rusijos derybos dėl iki 1940 metų Lietuvai priklausiusių pastatų Paryžiuje ir Romoje gražinimo bus pratęstos vasario mėnesį. Taip susitarė pirmą kartą šiuo reikalu Maskvoje susitikę Lietuvos užsienio reikalų ministro pavaduotojas Albinas Januška bei Rusijos užsienio reikalų ministro pavaduotojai Borisas Pastuchovas ir Sergejus Krylovas.

Iki sovietų okupacijos Lietuvos turėtus pastatus Paryžiaus miesto teismas Lietuvos prašymą gražinti ambasados namą pripažino teisėtu, tačiau dėl jo perdavimo patarė susitarti šalims tarpusavyje. Tokios pat pozicijos laikosi ir Italijos užsienio reikalų ministerija.

• **ŽEMDIRBIAI VISGI STREIKUOS. AKCIJA PRASIDĖS VASARIO 10 DIENĄ.** Lietuvos ūkininkų sąjunga priėmė nutarimą vasario 10 dieną pradėti žemdirbių streiką. Sąjunga streiku kelis kartus grąšino jau pernai rudenį, tačiau po derybų su vyriausybe ji atidėdavo. Pagrindinis streiko organizatorių reikalavimas yra padidinti žemės ūkio produkcijos supirkimo kainas. Laiku mokėti žemdirbiams už jų produkciją, sutramdyti perdirbamosios pramonės monopolį.

Ūkininkų sąjungos pirmininkas profesorius J. Čiulevičius sako, kad dėl žemės supirkimo kainų šiemet turėtų bankrutuoti apie ketvirtadalis šiuo metu esančių 4.000 žemės ūkio bendrovių.

Ūkininkų posėdyje aptarta, kaip streiko dienomis aprūpinti pienu ir jo produktais ligonines, iki mokyklinio amžiaus vaikus įstaigas.

• **NAFTOS TERMINALO STATYBA PRASIDĖS ŠI PAVASARĮ** Energetikos ministras Algimantas Stasiukynas užtikrina, kad šį pavasarį pagaliau bus pradėta naftos terminalo Baltijos pajūryje statyba. Tačiau statybos vieta paaiškės po papildomų konsultacijų šį mėnesį su Latvijos vyriausybe.

Prieš trejus metus terminalą buvo siūloma statyti Klaipėdoje, bet vėliau pasirinkta vieta Būtingės kaime Lietuvoje – Latvijos pasienyje. Pernai rudenį Latvija pasiūlė jį statyti Liepojos uosto teritorijoje. Latvių nuomone, terminalas galėtų būti bendra abiejų šalių įmonė. Planuojama, kad naujasis terminalas bus pritaikytas ir naftos produktų eksportui.

• **VILNIUJE SULAIKYTI PINIGŲ PADIRBINĖTOJAI.** Nacionalinė saugumo tarnyba ir Vilniaus kriminalinė policija sulaukė grupę vilniečių, įtariamų litų, JAV dolerių bei Lietuvos pašto ženklų padirbinėjimu. Atlikę apie 30 kratų įtariamųjų butuose ir darbo vietose, pareigūnai rado daug daiktinių įrodymų.

Nusikaltėliai veikė prisidengę privačių firmų, teikiančių poligrafines paslaugas, iškabomis. Grupės branduolį sudarė profesionalūs spaustuvininkai, dailininkai ir fotografai.

Pirmieji netikri litai – pasirodė iš karto po nacionalinės valiutos įvedimo praėjusių metų vasarą. Kiekvieną dieną Lietuvoje aptinkama po 5-10 padirbtų kupiūrų, dažniausiai 20 ir 50 litų vertės.

• **LIETUVOS DIENRAŠČIU TIRAŽAI.** Nuo šių metų padidėjo labiausiai Lietuvoje skaitomų dienraščių tiražai. Mažiau, negu pernai, bus spausdinama tik "Tiesos". Pateikiame keturių pagrindinių dienraščių tiražus: "Lietuvos rytas" – 111.100, "Respublika" – 81.600, "Lietuvos aidas" 60.400, "Tiesa" – 29.600.

• **MIRTYS LIETUVOJE: TEISMO SPRENDIMU IR, DEJA, SAVO NORU.** Praėjusių metų pabaigoje Lietuvoje įvykdyti du mirties nuosprendžiai. Gruodžio 22 dieną Vilniuje sušaudyti mirties bausme nuteisti, ir Prezidento malonės negavę, 40 metų Valentinas Laskys ir 30 metų Vladimiras Ivanovas. Mirties bausmę Aukščiausiasis Teismas jiems paskyrė už itin žiaurias žmogžudystes. Pernai nuo jų rankos žuvo 5 žmonės, tarp jų motina su ketverių metų dukrele, žmogžudžiai prieš tai už kitus nusikaltimus buvo teisti po atitinkamai 6 ir 2 kartus. Mirties bausmės už žmogžudystes paskirtos dar dviem nusikaltėliams. Jie yra parašę malonės prašymus.

Po Nepriklausomybės atstatymo 1991 metais Lietuvoje mirties bausmė įvykdyta tris kartus.

SAUSIS

Nuo sausio 1 d. Čekoslovakija suskilo į dvi valstybes: Slovakiją ir Čekų respubliką, kurios prezidentu sausio 26 d. išrinktas Václav Havel, buvęs Čekoslovakijos prezidentas. JAV prez. George Bush lankėsi Somalijoje. Etiopijos sostinėje sausio 15 prasidėjo 14 somaliečių grupuočių vadų derybos. Ženevoje derėjosi buvusios Jugoslavijos tautų delegacijos, vadovaujamos Cyrus Vance ir britų lordo Owen. Derybų uždavinys, užbaigti civilinį karą. Sausio 20 d. JAV prezidento pareigas perėmė 42-trasis JAV prezidentas William Jefferson Clinton. Sausio 3 prezidentas Bushas ir Rusijos prezidentas Jelcinas pasirašė START II (Strateginių ginklų sumažinimo) sutartį, kuri neapėmė daugia- galvių raketų, esančių Ukrainoje, Baltarusijoje ir Kazachstane. Paryžiuje sausio 13 d. 120 valstybių atstovai pasirašė sutartį, kuri draudžia gaminti, sandėliuoti ar naudoti cheminius ginklus. Valstybės pasižadėjo per 10 metų sunaikinti turimas tokių ginklų atsargas. Amerikos, Prancūzijos, Britanijos lėktuvai sausio 13 d. sudaužė Irake priešlėktuvinės gynybos raketų bazes ir radarų stotis. Sausio 19 Irakas sutiko įsileisti Jungtinių Tautų inspektorius ir laikytis jo lėktuvams nustatytą "nuskraidymo" zonų taisyklių.

VASARIS

New Yorke vasario 26 d. galinga bomba sužalojo Pasaulio Prekybos centro rūmus, penki asmenys žuvo, šešto kūnas buvo rastas vėliau. Teko evakuoti 50,000 žmonių, iš jų daugiau tūkstančio buvo sužeisti, nukentėję nuo dūmų. Vasario 28 Waco, Texas vietovėje religinio kulto nariai nušovė 4 JAV Alkoholio, Tabako ir Ginklų biuro valdininkus. Kulto užimti keli pastatai buvo apsupti. Somalijoje prasidėjo kovos tarp genčių, miestuose vyko riaušės ir demonstracijos prieš užsieniečius. Keturi amerikiečiai sužeisti. Zairėje prasidėjo kovos tarp prezidento Mobutu Sese Seko ir premjero rėmėjų. Bosnijoje JAV transporto lėktuvai pradėjo parašutais išmesti maisto ir vaistų krovinius civilinio karo išvargintiems gyventojams. Jungtinių Tautų Saugumo taryba vasario 22 vienbalsiai nutarė įsteigti karo nusikaltimų tribunolą buvusios Jugoslavijos karo nusikaltimams aiškinti ir teisti.

Praėjusiais metais Lietuvoje nusižudė pusantro tūkstančio žmonių. Bandžiusių nusižudyti buvo apie penkiolika tūkstančių. Dažniausiai savo gyvybę nutraukia 30-40 metų amžiaus žmonės. Pagal savižudžių skaičių Lietuva, Latvija ir Estija dalijasi 2-4 vietomis pasaulyje.

ELTA (B.B.)

TRUMPAS ŽVILGSNIS Į PRAEJUSIUS METUS

Rašo Algirdas Pužauskas

Pietų Afrikos baltųjų vyriausybė ir juodųjų Afrikos Tautinis kongresas susitarė rinkti 1994 m. naują 400 vietų parlamentą, kuris sudarys naują konstituciją.

KOVAS

Amerikoje pirma moteris buvo nuominuota ir patvirtinta valstybės prokuroro vieton – Janet Reno, pradėjusi pareigas eiti kovo 12 d. Floridoje prieš abortus kovojančios grupės narys nušovė Pensacoloje abortus darantį gydytoją. Kovo 19 Aukščiausiojo Teismo narys Byron White paskelbė, kad jis pasitrauks iš pareigų. Jis buvo paskirtas 1962 m. prezidento Kennedžio. JT Saugumo Taryba paskelbė, jog Somalijon bus nusiųsta 28,000 taikai prižiūrėti kareivių ir 2,800 civilių administratorių, kurie pakeis ten esančius amerikiečius. Kovo 20 Rusijos prez. Jelcinas paskelbė pasiimęs specialias galias demokratijai ir ekonominėms reformoms ginti. Komunistinis Rusijos seimas ir viceprezidentas gen. Rutskoj pareiškė, kad Jelcinas išėjo prieš konstituciją ir jį reikia pašalinti. Indijoje kovo vidury bombų sprogi- mai nužudė 300 žmonių sužeidė tūkstančius, sugriovė daug pastatų. Kinijoje vyko Liaudies kongreso suvažiavimas. Komunistų partijos gen. sekretorius Zemin išrinktas valstybės prezidentu, premjeru liko Li Peng. Priimta nauja konstitucija, kuri patvirtina kapitalistinę Kinijos ekonominę programą, pavadintą "socialistine rinkos ekonomija". Apie 10 proc. senų komunistų balsavo prieš. Kovo 21 ir 28 Prancūzijos parlamento rinkimai davė pergalę konservatorių partijoms, kurios laimėjo 484 vietas iš 577.

BALANDIS

FBI nutarė pulti Waco, Texas apsuptą religinio kulto pastatą. Pradėjus ašarinių dujų mėtymą, pastate pasigirdo šūviai, kilo gaisras, vėliau nustatyta, kad žuvo 72 žmonės, jų tarpe kulto vadas David Koresh, kelios jo žmonos, 17 vaikų. Senatas atmetė prezidento Clintono siūlytą "ekonominio skatinimo" planą, kuriam buvo numatyta skirti 16.3 bil. dol. Balandžio 3 ir 4 prez. Clintonas ir Rusijos prez. Jelcinas tarėsi Vancouveri, Kanadoje Clinto-

nas pažadėjo Jelcinui paramos 1.6 bil. dol. Septynios svarbiausios pasaulio pramonės valstybės pažadėjo Jelcinui savo suvažiavime balandžio 15 d. nemažą ekonominę paramą, nes, kaip sakoma pareiškimė, "demokratinės Rusijos reformos labai svarbios pasaulio taikai". Balandžio 29 d. Jelcinas pasiūlė Maskvoje naujos konstitucijos projektą. Pietų Afrikoj nušautas juodas komunistų partijos gen. sekretorius Chris Hani. Piktose demonstracijose žuvo 8 žmonės, tūkstančiai sužeistų. Policija suėmė lenkų kilmės P. Afrikos pilietį Januzą Walus. Balandžio 17 Jungtinių Tautų Saugumo taryba patvirtino ekonomines sankcijas prieš Serbiją. Uždrausta pirkti ar parduoti Serbijai prekes, užšaldyti užsienio bankuose laikomi buvusios Jugoslavijos indėliai. Italijos referendume balandžio 18 ir 19 pritarta senato rinkimų reformoms ir uždrausta valstybės lėšomis remti politines partijas. Socialistas premjeras Giuliano Amato atsistatydino balandžio 22. Nauju premjeru pakviestas bankininkas Azeglio Ciampi, nepartinis ekonomistas, perėmęs vyriausybę balandžio 29 d. Londone bal. 24 sprogo galinga airių respublikonų armijos padėta bomba, sugriovusi istorinę 500 metų bažnyčią ir daug namų. Vienas žmogus žuvo, 45 sužeisti.

GEGUŽĖ

Sri Lankoj gegužės 1 d. parade savižudis teroristas susisprogdino prie prezidento Premadasa tribūnos, žuvo prezidentas ir dar 24 žmonės. Bosnijos serbai atmetė referendume Jungtinių Tautų taikos planą, nors jam pritarė serbų vadai. Europos užsienio reikalų ministrai gegužės 10 pasisakė prieš JAV prezidento Clintono siūlymą didinti spaudimą serbams, įskaitant ir jų artilerijos pozicijų bombardavimą bei musulmonų kariuomenės ginklavimą. Gegužės 25 JT. Saugumo Taryba vienbalsiai įsteigė karo nusikaltimų tarptautinį teismą, kuris galės skirti kalėjimo bausmes. Somalijoje JAV karinės jėgos buvo oficialiai perduotos Jungtinių Tautų kariuomenės vadovybei, pirmą kartą JAV kariai bus JT karo jėgų viršininko, turkų generolo Cevik Bir žinioje. Lenkijoje parlamentas nutarė privatizuoti 600

(Nukelta į 12 psl.)

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVA TEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: BALYS GAIDŽIŪNAS

DIRVA (USPS 157580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-1091

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
• Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. •
Subscription per year \$30.00 • Single copy 65 cents. Air mail overseas \$100.00 yr.
Prenumerata metams \$30.00, pusel metų \$17.00 • Oro paštu į užsienį
metams \$100.00 pusel metų \$55.00 • Atskiro numerio kaina 65 centų • Straipsniai
pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos
nuomonę. • Nepausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant – Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Ką palikome

IR KAS MŪSŲ LAUKIA

Juozas Žygas

Peržengus per Naujųjų Metų slenkstį, varta atsisukti ir pasižiūrėti, kokius pėdsakus palikome? Ar esame ką nors giliau į savąsias kultūrinės vagas įmynę, kad pakilęs pirmutinis vėjas jų smiltimis neapneštų.

Lietuvai atsistačius ir dabar jau pačiai už save kalbant, mūsų dėmesys turėtų būti daugiau nukreiptas kultūrine linkme. Beveik penkis dešimtmečius pagrindinį dėmesį skyrę politinei veiklai, dabar turime vairą kita linkme pasukti. Tad dabar tie, kurie buvo politinės kovos pirmutinė linija, jaučiasi apšalti ir apvilti. Labai sunku yra pasijausti, ypač gyvenimo saulėleidyje, kad jau niekam neberekalingi likę. Tačiau reikia manyti, kad jų pėdos neveltui buvo įmintos.

Kultūrinėse lankose irgi nebuvo daug margų, įvairiaspalvių žiedų. Ryškiausias iš monumentaliesių paskutinio dešimtmečio veikalo, kuris apima išeivijos arba egzodo literatūrą. Tai yra išliekantis paminklas išeivijos kūrėjams. O Lietuvos žmonės galės vaizdžiau pamatyti ir įvertinti, išeivijos turėtą kūrybinį pajėgumą, kuris per dešimtmečius nuo Lietuvos žmonių buvo slepiamas. Tad ne tik žodžiais, bet ir darbais galės pamatyti, kad išeivija nebuvo tik nudžiūvusi, bet gyvatinga šaka. Be to, buvo daug įvairių konferencijų ir suvažiavimų, kai kurie skambiais šūkais: – "Kartu ar atskirai?" Kur buvo pakalbėta, pasireklamuota ir toliau nuo kalbų nenuėita. Tad tokie renginiai, į išeivijos istorijos knygas nebus įrašyti.

Dar galbūt reikėtų paminėti VIII-tąjį Mokslo ir kūrybos simpoziumą, kuris vyksta kas ketvirtį metų Chicagoje. Mūsų ir Lietuvos akademikų tarpe, dar ilgai bus apie jį kalbama.

Kadangi tuo metu sirgau ir nedalyvavau, tad daug ir rašyti negalio.

Atsisukus į praeitį pažiūrėti, buvo daug lengviau. O mesti žvilgsnį į ateitį, reikia turėti antgaminių dovanų, arba burtais tikėti. Kadangi tuo nesivadovauju, tad ir ateitį geriau už kitus numatyti negalio. Tegaliu paminėti tik tai, kas jau maždaug yra žinoma ir galbūt pareikšti pageidavimus, kuria linkme reikėtų eiti.

Jau yra paskelbta, kad Padėkos dienos savaitgalio metu, Chicagoje yra numatomas Kultūros kongresas. Jau beveik užmiršome, kuomet paskutinis kongresas buvo, tad sunku net susigaudyti, ko iš jo galėtume tikėtis. Bent tiek gerai, kad bandoma prisiminti ir kultūrinius reikalus, kurie buvo visai nustumti. Kuomet visas dėmesys buvo skirtas tikrai tėvynainiams: paminklų ir bažnyčių atstatymui bei našlaičių globai, tai mūsų kultūriniai reikalai nei laiko, nei energijos nebeliko.

Taip pat turėtume stengtis, kad šiais metais kūnu virstų, praėjusiais metais pradėtasis: "Vajus tautininkų veiklai plėsti Lietuvoje". Buvo labai gražiai pradėtas ir skambiais žodžiais palydėtas, tad dabar ateina laikas – nuo žodžių eiti prie darbų. Gerai žinome, kad visas turėtas turtas buvo partijos labai paimtas. Komunistų partijai neva mirus (tik jos lavonas dar nesurastas), tautininkų sąjunga savo turėto turto iki šiol dar neatgavo ir greičiausiai neatgaus. Tad viską reikia iš naujo pradėti.

Jeigu norima ateinančiuose rinkimuose, didesnę svorį turėti – tai reikia jau dabar pradėti. Yra sakoma: "Ne tuomet laikas šunis laikinti – kuomet reikia eiti medžioti". Žinome, kad be pinigų ratai nesisuka, tad

ALT s-gos pirmininkas dr. Leonas Kriaučeliūnas (viduryje) su Daytona Beach sk. pirmininku Vytautu Abraičiu dešinėje ir Dirvos bendradarbiu Jurgiu Janušaitiu.

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖ SĄJUNGA IŠLIKS GYVA IR KŪRYBINGA

Jurgis Janušaitis

Baigiantis dar vieneriems metams, užkalbinome Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos pirmininką Dr. Leoną Kriaučeliūną, kuris aptarė Sąjungos dabartinę ir būsimąją veiklą.

– *Prabėgo daugiau kai pusantų metų Jums vadovaujant ALT S-gai. Sakysite, pirmininke, kokius reikšmingesnius darbus per tą laikotarpį atlikote?*

– Po dviejų metų pertraukos, 22-trajame Tautinės Sąjungos seime buvau išrinktas vadovauti sąjungai jau ketvirtajai kadencijai. Laikas greitai bėga ir jau artėjame prie 23-jo seimo ir naujos valdybos rinkimų. Perėmus sąjungos vadovavimą sudarinėjome įvairius veiklos planus. Tik ne visi planai kol kas pavyko įgyvendinti. Čia norėčiau prisiminti a.a. Sąjungos garbės nario, poeto Stasio Santvaro žodžius: "Planavau pasodinti ir išauginti ąžuolų sodą, bet tepasodinau tik lieknų pušaičių alėją..."

Planavom, dirbom kiek galėjom ir kiek mūsų išeivijos sąlygom galėjom atlikti. Suruošėm 1992 m. rugsėjo 6 d. Tautos šventės minėjimą, o 1993 m. kovo 14 d. surengėme Kovo 11-tosios dienos paminėjimą. Teko aplankyti Detroito,

tam tikslui ir tas vajus yra pradėtas. Beremdami tautininkų veiklą Lietuvoje, taip pat ir "Dirvos" neturėtume užmiršti!

Bostono, St. Peterburgo, Los Angeles skyrius su pasikaitom arba pranešimais. Š.m. gegužės 29 d. surengėm Chicagoje Tautinės Sąjungos garbės narių, Tarybos narių, skyrių pirmininkų, "Vilties" draugijos narių, "Dirvos" ir "Naujosios Vilties" redaktorių suvažiavimą. Ta pačia proga gegužės 30 d. surengėm 35-rių metų mirties sukakties ALT sąjungos vieno iš kūrėjų, pirmojo sąjungos pirmininko a.a. Antano Olio paminėjimą.

Nemažiau rūpėjo ir "Dirvos" reikalai. 1992 m. rugpiučio 8 d. turėjom pasitarimą su "Dirvos" redaktorium ir "Vilties" draugijos nariais, Clevelande. Pavyko pritraukti naujų bendradarbių: Juozą Žygą, Algirdą Pužauską ir Vladą Būtėną – Ramojų (mirė 1993 m. lapkričio 7 d.)

Po dviejų su pusės metų pertraukos buvo atgaivintas "Naujosios Vilties" žurnalo leidimas. Palaikome artimus ryšius su Lietuvos Tautininkų Sąjunga. Išsivystę gražūs bendradarbiavimas, rėmėm jų pastangas besiruošiant Seimo bei prezidento rinkimams. Buvo atlikta ir daugiau mažesnės apimties darbų, o taip pat atstovaujant Sąjungai, dalyvaujant minėjimuose ar atsiveikiniuose amžinybės palydint Sąjungos narius.

– *ALT S-gos Tarybos, Garbės narių, skyrių pirmininkų "Vilties" ir "Dirvos" at-*

stovų suvažiavime buvo suplanuota atlikti šiuos darbus: perspausdinti anksčiau išleista prez. Antano Smetonos monografiją; siųsti "Naują Viltį" į Lietuvą; perfotografuoti Kviklio archyve esančius prez. A. Smetonos užrašus, laiškus, juos išleisti Amerikoje ir persiųsti į Lietuvą. Kas iš šių suminėtu darbų jau atlikta?

– Korp' Neo-Lithuania Lietuvoje planavo fotografuoti išleisti Lietuvoje Antano Merklio monografiją apie prez. Antaną Smetoną. Kreipėsi raštu į Amerikos Lietuvių Tautinę Sąjungą prašydami finansinės paramos. Kol kas šiuo reikalu nieko konkrečiai nėra padaryta, bet svarstomė galimybę apie perspausdinimą monografijos.

Pavėluotas reikalas buvo su a.a. Kviklio archyvuose esama prez. A. Smetonos užrašų, laiškų perfotografavimo ir persiuntimo į Lietuvą. Pasiteiravus, Kviklio archyvas buvo jau supakuotas ir paruoštas siuntimui į Lietuvos Universiteto biblioteką. Pasiuntėm didesnę skaičių "Naujosios Vilties" 24-tojo numerio knygų Lietuvos tautininkams.

– *Suvažiavime buvo iškelta mintis suorganizuoti Lietuvoje ALT S-gos ir Lietuvos tautininkų suvažiavimą. Ar būtų prasminga esamose sąlygose tokį suvažiavimą organizuoti? Kiek į tokį suvažiavimą vyktų ALT s-gos narių iš Amerikos?*

– Sąjungos valdyba pritarė suvažiavime iškeltai minčiai. Pirmiausia tuo reikalu buvo tartasi su Rimanu Smetona. Jis labai pritarė šiai minčiai ir sutiko apsiminti organizavimo našta Lietuvoje. Besilankant Los Angeles skyriaus susirinkime ir taip pat Chicagoje buvo parodytas didelis suvažiavimu susidomėjimas. Taip pat besikalbant telefonu su kitų skyrių nariais buvo jaučiamas pritarimas.

Suvažiavimą planuojam liepos 11-12 d.d. Vilniuje, tuoj po Dainų – Šokių švenčių. Bus proga pabendrauti su Lietuvos tautininkais, geriau pažinti vieni kitus, išgirsti jų pageidavimus, veiklos planus, rūpesčius ir paieškoti būdų, kaip galėtume geriau prisidėti prie Lietuvos tautininkų veiklos stiprinimo. Iš esamų nuotaikų bandyčiau spėti, kad suvažiavime gali dalyvauti apie 20-30 asmenų. Tad esu optimistas.

– *Paskelbėte naują vaju padėti Lietuvos Tautininkų Sąjungai. Ar daug tiktės sulaukti paramos?*

– Mūsų parama Lietuvos tautininkams yra skubi ir neatidėliotina. Lietuvos Tautininkų Sąjunga, daugiausia nukentėjusi okupa-

(Nukelta į 4 psl.)

TAUTINĖ SAJUNGA IŠLIKS GYVA IR KŪRYBINGA

(Atkelta iš 3 psl.)

cijos metais, pamažu auga ir stiprėja. Jau turi nemažą skaičių narių.

Tautinės sąjungos skyrių tinklas plečiamas po visą Lietuvą. Lietuvos tautininkai aktyviai reiškiasi Lietuvos visuomeniniame, kultūriniame ir politiniame gyvenime. Sąžiningam darbui užtikrinti ir geresniems rezultatams pasiekti reikalinga gera informacija, o svarbiausia spauda.

Lietuvos tautininkų leidžiamas tautinės minties laikraštis "Viltis" prieš kurį laiką dėl finansinių sunkumų užsidarė. Dabar šiaip taip vegetuoja kampininku prisiglaudęs "Vorutos" puslapiuose. Jau laikas pradėti ruošti sekantiems rinkimams. Gera informacija, gerai išvystyta propaganda lems rinkimų rezultatus. Tam viskam pasiekti, o ypač savo tautinės spaudos išlaikymui yra reikalinga mūsų skubi finansinė parama. Sudarytas tam tikslui vjaus komitetas. Galutiniais vjaus rezultatais pasidžiaugsiame vėjui pasibaigus. Laukiame visų tautos ir paramos, už ką iš anksto lieku dėkingas.

– Lietuvos Tautininkų Sąjungos pirmininkas Rimantas Smetona Jums atsiųstuose dviejuose ilguose laiškuose iškėlė visą eilę sumanymų, prašymų. Jūs gi atsiklausėte iškeltus klausimus Tarybos, Garbės narių, skyrių pirmininkų nuomonės. Ar i tai atsiliepė skyriai ir minėti nariai, kokias pareiškė nuomones ir gal galėtumėte susumuoti būdingesnius atsiliepimus, siūlymus?

– Tenka apgailestauti, kad į idėtas mūsų pastangas atsiliepė labai mažas sąjungos narių skaičius. Atsiliepusieji džiaugiasi Lietuvos tautininkų pastangomis stiprinti – plėsti tautininkų veiklą Lietuvos visuomeniniame, kultūriniame ir politiniame gyvenime. Pabrėžia tautinės minties laikraščio "Viltis" svarbą tautininkų veiklai Lietuvoje ir siūlo tas pastangas finansiškai remti.

– Lietuvos Tautininkų Sąjungos pirmininkas Rimantas Smetona rašo, kad jie ruošiasi perimti valdžią, kad organizuoja Tautininkų skyrius provincijoje, steigia korporacijas universitetuose, ieško tautos mokytojų tarpe, ūkininkų sluoksniuose. Kaip Jūs, p. Pirmininke žiūrite į tokius ambicingus užsimojimus, ar jie realūs?

– Organizavimas tautininkų skyrių provincijoje, įsteigti korporacijas universitetuose, ieškoti tautos mokytojų tarpe, ūkininkų sluoksniuose yra remtina, girtina ir sveikintina. Kaip

tik šių metų lapkričio 28 d. įvyko Lietuvos mokytojų sąjungos, buv. Lietuvos mokytojų tautininkų dr. J. Basanavičiaus vardo atkūrimasis suvažiavimas. Ta proga sąjungos vardu pasiuntė sveikinimą. Šalia steigimų naujų ar atkūrimų senų organizacijų reikėtų paieškoti artimesnių ryšių su jau veikiančiom Jaunlietuvių ar Korp' Neo Lithuania organizacijom. Tas būtų labai naudinga ruošiantis ateinantiems rinkimams. Siekimas perimti valdžią gal dar per ankstus reikalas, bet gyvenimas pilnas visokių netikėtumų ir visuomet reikia siekti paties aukščiausio tikslo. Poeto A. Mickevičiaus žodžiais: "Siek ten, kur vyždis nepasiekia, laužk tai, ko protas nepajėgia..." Taigi viltis – gera paskata ryžtui ir darbui!

– Lietuvos Tautininkų Sąjungos pirmininkas prašo įsteigti leidybos bendrovę, sudaryti fondą iš 20-50 tūkstančių dolerių, kuriame išseivija turėtų aktyviai dalyvauti. Užsimoję leisti žurnalą, laikraštį, knygeles, ar tai įmanoma esamose sąlygose, o gal tik tų svajonės? Ar mes, išseivijos daugumoje pensininkų nepavargsiame tokius projektus remdami?

– Platūs užmojai ir tai būtų sunkiau įmanoma esamose sąlygose juos remti.

Bet mūsų paskelbtas vjaus teikia vilčių sutelkti apčiuopiamą paramą, kas įgalintų atgaivinti tautinės minties laikraštį "Viltis" ir sudarytų sąlygas tautininkų veiklai plėsti Lietuvoje. Be abejo, tai sunkūs uždaviniai, ar pajėgsime daugumą jų įgyvendinti, parodys ateitis.

– Ar esate nutarę, kada ir kur vyks sekantis ALT S-gos seimas?

– Sekantis 23-tysis Sąjungos seimas vyks Detroite, 1994 m. gegužės 20-22 d.d. Seimu rūpinasi Detroito Tautinės Sąjungos skyrius, vadovaujamas pirm. Ed. Milkaus, talkinant E. Bulotienei ir M. Abariui. Planuodami sekančių metų, t.y. 1994 metų atostogas prašome atkreipti dėmesį į šias datas. Ruoškimės jau dabar šiam seimui.

– Tad, Pirmininke, Jūsų žvilgsnis į ALT S-gos ateitį?

– ALT S-ga išliks gyva ir kūrybinga dar daugelį metų, jeigu mes, tautinės minties žmonės, domėsimės sąjungos veikla, remsime jos darbus, būsim aktyvūs nariai, nuoširdžiai dirbsime skyrių veikloje, įjungsime jaunąją kartą ir, žinoma, glaudžiai bendradarbiausime su Lietuvos tautininkais. Esu optimistas ir tikiu, kad ateinančių metų savaratoje galėsime pasidžiaugti ALT S-gos našia veikla, prasmingais darbais.

Baigiant šį pokalbį noriu nuoširdžiai padėkoti Tau,

PREZIDENTAS BRAZAUSKAS ŽADA LAIKYTIS RAMIOS DIPLOMATIJOS

Gruodžio 22 dieną Seime vykusioje diskusijoje apie Lietuvos užsienio politiką Algirdas Brazauskas atmetė opozicijos kaltinimus, kad ji yra slepiama nuo visuomenės. Buvo laikai, kai visu balsu reikėjo šaukti pasauliui apie nepriklausomybės siekimą ir jos gynimą, bet jie jau praėjo. Dabar reikia dirbti ramiai. Mes laikysimės "silent diplomacy" taktikos pasakė jis.

Prezidentas išskyrė tris Lietuvos užsienio politikos kryptis. Pirmąją Prezidentas paminėjo vis glaudesnių trijų Baltijos šalių bendradarbiavimą ir suartėjimą su šiaurės valstybėmis. Antrąją, pasak jo, yra tolesnė Lietuvos integracija į Europos ekonomines, politines, kultūras bei saugumo sistemas. Ir trečioji kryptis – santykių gerinimas su kaimyninėmis valstybėmis.

Prezidentas patvirtino Lietuvos pasiryžimą siekti partnerystės ir bendradarbiavimo sutarties su NATO pasirašymo. Tokį norą pa-

mielas Jurgi, už gražų bendradarbiavimą, už talką Tautinei Sąjungai, sudarant galimybę pasidalinti mintimis ir su "Dirvos" skaitytojais.

reiškė ir Latvija bei Estija. Mūsų argumentai artėti prie NATO, pabrėžė jis, yra didesni, ir mes atkakliai sieksime juos realizuoti.

Algirdas Brazauskas pažymėjo, kad labai svarbus Lietuvos užsienio politikos klausimas – laisvos prekybos sutarties su Europos bendrija pasirašymas. Bus siekiama, jog tai įvyktų jau kitų metų pirmoje pusėje. Kitas etapas būtų asocijuota narystė joje. Prezidento nuomone, ėjimą į Europos Bendriją palengvintų Seimo bei vyriausybės glaudesnis bendradarbiavimas su Europos taryba.

Algirdas Brazauskas taip pat paragino vyriausybę operatyviau priimti sprendimą dėl Lietuvos prisijungimo prie GATT. Pasirašiusi su GATT sutartį, Lietuva iš karto įtvirtintų didžiausio palankumo statusą su 122 valstybių.

Kalbėdamas apie santykius su Rusija, Algirdas Brazauskas pasakė, kad jie nėra įtempti. Be abejo, pažymėjo jis, įvykius Rusijoje mes atidžiai stebėsime, priklausomai nuo jų raidos bus koreguojama Lietuvos politika. Tačiau mums ir ateityje reikia palaikyti su Rusija draugiškus santykius, pabrėžė Prezidentas. Jis užtikrina Seimo narius, kad Rusijai, kai SSRS teisių perėmėjai, bus keliamas reikalavimas atlyginti sovietų akupacijos metais padarytą žalą.

ELTA

DĖMESIO KELIAUTOJAM ! DAINŲ IR TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ LIEPOS 7-10 d.d.

Patogūs ir pigūs skrydžiai iš įvairių JAV miestų. Galima užsakyti tik lėktuvo bilietus arba pilnas paslaugas Lietuvoj. Latvijoje, Estijoje – viešbučiai, maistas transportacija, gidai.

Grupinius skrydžius galima užsakyti nuo balandžio iki spalio mėn.

Grupiniai skrydžiai į šventę (min 10 žmonių)

Kas užsako lėktuvo bilietus, viešbučius ir kitas paslaugas, gauna nemokamai bilietus į šokių ir dainų šventę

KAINA	
(pilius taxai)	
Birž. 27 - liepos 16 iš Chicago	\$979
Birž. 28 - liepos 13 iš N.Y. (JFK)	850
Birž. 29 - liepos 20 iš Miami	925
Birž. 29 - liepos 13 iš Newark (NJ)	878
Birž. 29 - liepos 15 iš Los Angeles	1,164
Birž. 30 - liepos 20 iš N.Y. (JFK)	850
Liepos 4 - 23 iš San Francisco	975

Šios kainos galioja nusipirkus bilietą iki kovo 1 d.

VYTIS TRAVEL

2129 Knapp St. Brooklyn NY 11229
Tel. 718-769-3300
1-800-952-0119
FAX 718-769-3302

Štai, kurie padeda išlaikyti lietuvišką laikraštį

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai aukojo:

Petrulis R., Ft. Lauderdale ..	50.00
Bakūnas V., Willowick	10.00
Kasniūnas V., Beverly S.	10.00
Lukas A., Dearborn	10.00
Lendraitis J., Palos Hts.	25.00
Girnius V., Oak Lawn	20.00
Lapinskas J., Orland Pk.	5.00
Abramikas V., Springfield ..	10.00
Žilinskas G., Copiague	10.00
Dovydenas L., Lenox	10.00
Bacerčienė J., So. Boston	5.00
Galinauskas G., Hanover	5.00
Šimaitienė K., Quenns	20.00
Andruška H., Woodhaven ..	20.00
Drasutis J., Pittsburg	10.00
Švarcas J., Lighthouse P. ...	10.00
Čepulis A., Willoughby H. ...	50.00
Ramonas R., Cleveland	10.00
Leparskas A., Warren	5.00
Stasaitis A.K. Redford	10.00
Lekutis P., Muskegon	20.00
Pociulis St., Kenosa	5.00
Misiulis D., Lockport	10.00
Petrulis S., Chicago	20.00
Viskanta G., Chicago	20.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

VILNIUS – LOS ANGELES

Ekoniminis sentimentalumas erdvėje

V. Burokas, Los Angeles

Kažkur tarp Anglijos ir Islandijos, skrendant iš Lietuvos į Los Angeles, mane apėmė ekonominis sentimentalumas. Nežinau – ar tai buvo įtaka erdvės, gal būt vyno, kuris buvo duodamas prie pietų, gal būt muzika Londono filharmonijos orkestro, o gal ištikrųjų, po trijų savaičių Lietuvoje pasiilgau namų.

Tai mano aštuntas skrydis į Lietuvą per dvejus metus. Daug kas Lietuvoje per šį trumpą laikotarpį pasikeitė – dainos, kurios taip optimistiškai skambėjo Vingio slėnyje – tebeskamba. Kalbos, kurios prižadėjo mums dangišką ateitį – dar ir dabar yra sakomos, bet dabar daugiau surištos su kasdienine realybe.

Šiuo laiku realybė Europoje nėra išklota gėlių puokštėmis, ypatingai Europos šalims, nusikračiusioms komunistinės sistemos. Žiema artėja ir atrodo bus šaltoka. Kuro, nors atrodo bus, bet kuro kaina pagal atlyginimą, labai aukšta ir žmonės šals. Derlius, ačiū Dievui, buvo geras, maisto užteks, nors maisto kainos aukštos, ypatingai mėsos.

Vakarų Europoje didelė bedarbystė ir kraštai bando pirma savo problemas spręsti. Daug prižadėtos pagalbos Lietuvai iš vakarų nėra ir nebus, kaip buvo duodama Lenkijai.

Vakarai pamiršo, o gal pyksta, kad mes pagreitino me baisios imperijos subyrėjimą. Jeigu ne Lietuva – U.S.S.R. gal ir šiandien egzistuos. Vakarai gamintų ginklus – ekonomika būtų gera, nesvarbu, kad Pabaltijos kraštai neštų sovietinį jungą. Jie turėtų būti "kant-rūs" – sakė JAV prezidentas G. Bush.

Prisimenu kaip vakar eidamas į Karolinos viešbutį priėjau prie televizijos bokšto. Patekti į Karolinos viešbutį reikia praeiti televizijos bokštą ir tragiškų įvykių vietas, surištas su kova dėl nepriklausomybės. Būrys jaunų vaikų degė žvakes tankų sutriuškintoms aukoms pagerbti. Prisiminiau – rytoj Vėlinės. Pirmadienis ir antradienis – nedarbo dienos.

Atsivedžiau porą amerikiečių, planuojančių prekiauti Lietuvoje. Jie nežinojo, kad pirmadienį ir antradienį įmonės bus uždarytos, o ketvirtadienį jie išvažiuoja. Prašysiu kai kurių įmonių direktorių man suteikti pagalbą ir su tais žmonėmis susitikti. Po pokalbio

telefonu, Audėjo direktorius, trijų baldų fabrikų direktoriai bei baldų įmonių asociacijos direktorius ir nedarbo dieną punktualiai su svečiais prekybininkais susitiko parodė gerą norą dirbti. Atsikvėpiau lengviau.

Grįždamas pro televizijos bokštą pastebėjau, kad žvakės prie paminklų skaidriau degė. Pagalvojau: Jūsų aukos nebus veltui – mes ištrauksime Lietuvą iš ekonominio skurdo, mes turime ištraukti. Jūs dėl laisvės ir dėl ekonominio gerbūvio Lietuvai žuvote. Mes tą padarysime, mes tą padarysime... Prižadu! Pajutau – laikas kišenėje ieškoti nosinės.

Grįžau namo ir atsiminiau, kad turėjau sustoti krautuvėje ir nusipirkti ką nors valgyti – vienintelis kas buvo likę – duona ir namuose gaminta uogienė. Grįžau į krautuvę, linojo, buvo šalta.

Suskambėjo telefonas – Cezaris Ugenskis – jis vėl atvažiavęs į Lietuvą dėsto Vilniaus ir Kauno universitetuose. Gerai kad šiemet šildo butus ir yra karšto vandens nusiprausti. Atsimenu pernai žiemą!

Įjungiau televiziją – trečias kanalas – Lucija Bačkauskaitė moko lietuvius anglų kalbos. Pirmas kanalas – žinios. Lietuvoje vyksta kompiuterių paroda. Žmonių kaip skruzdėlių. Firmų iš Amerikos, Vokietijos, Japonijos, Suomijos, Lietuvos... Televizijos kameros transliuoja pokalbius, žiūriu – Ingrida Bublienė su madinga skrybėle entuzijastiškai kalba su svetimtaučiais verslininkais ir beveik grąsinančiai kviečia juos jau dabar investuoti į Lietuvos ekonomiką – arba gailėsis vėliau. Kiek entuziazmo, kiek vilties!

Penktą valandą ryto lietus beldėsi į langus, porą valandų iki kėlimosi, galva daug geriau veikė iš ryto, daug minčių, daug naujų planų.

Pradėjau galvoti apie kelionę atgal. Į Berlyną su Lietuvos oro linija, nuo Berlyno į Los Angeles per Chicago "Amerikan" oro linija.

Lietuvos oro linija, palyginus su Lufthansa, SAS, Swiss Air atrodo skurdžiai. Lėktuvai rusiški, remonto reikalingi, merginų uniformos skurdžios, nors mergaitės daug gražesnės. Gerai būtų jei daugiau žmonių skristų su jomis, viskas pagerėtų.

Pradėjau galvoti apie šią kelionę. Trys savaitės greit prabėgo nors oras buvo šal-

Žiūrint į Baltijos jūrą...

Dail. Česlovas Janušas

GĖLELĖ ANT DRAUGO KARSTO

Minint dail. Česlovą Janušą

Vladas Vijeikis

Šių dienų akimis Česlovą Janušą pavadinau senosios kartos dailininku. Jis eitų savo amžiumi po Žmuidzinavičiaus, Šklėriaus, Mackevičiaus, Didžioko, Kalpoko, Dobužinskio. Jis visų jų

tas, lietingas. Ruduo siautė visu išdidumu. Medžių lapai paliko medžius ir vėjo blaškomi kaip našlaičiai ieškojo vietos kur prisiglausti. Laukai pliki – kur nekur dar nenuimti kopūstai bei runkeliai laukė, kad juos nuo ateinančios šalnos išgelbėtų.

Šį kartą dirbau su moterimis, kurios namuose mezga lininius megztinius. Vėžu juos į Ameriką, sekasi neblogai, paklausa auga nors pelno vis dar nėra. Jaučiausi gerai. Pagalvoju apie tas moteris, kurios negali gauti darbo industrijoje, bet dirba ir uždirba neblogai. Viena iš jų man sako: "Pereitą mėnesį uždirbau daugiau negu mano vyras." Dirbau sunkiai, lino siūlai nėra švelnūs, pažiūrėk jie mano pirštų galus beveik iki kraujo nušlifavo. Vietoj skundo jos akyse mačiau išdidumą, spindėjo Lietuvos užsispyrimas pasiekti geresnę ateitį.

"Fasten your seat belts" – prabilo lėktuvo kapitonas. Lėktuvas pradėjo drebėti. Grįžtu prie realybės, palikau svajonių pasaulį.

Pradėjau planuoti kitą kelionę į Lietuvą už keturių savaičių. Šį kartą skrisiu į Londoną "American Airlines". Iš Londono į Vilnių "Lithuanian Airlines" su trispalve ant lėktuvo uodegos, man tai puikiausia ore linija pasaulyje, skrendanti į mano mylimą šalį.

auklėtinis ir pasiliko ištikimas savo mokytojams. Česlovas nemėgo taip vadinamų modernistų. Turėjo savo griežtas konservatyves pažiūras į meną. Abstraktyvusis menas, jo pažiūra, buvo niekas kitas kaip apgaulė ir pripuolamumas. Vieną kartą jis man tą įrodė, kaip galima per vieną valandą pagaminti abstrakcionistinius paveikslus, naudojantis pripuolamais galimais. Gamta ir jos nuotaikos buvo jo pirminis tikslas. Jo jūros vaizdai dvelkia nuotaika, dienos atspindžiais. Pamėgo jūrą nes ilgus metus gyveno netoli jos. Šiandien primink Janušą ir tuojau jo vardą sutapdins su jūra.

Česlovas Janušas neturėjo jokių kitų polinkių tik dailę. Tiesa, kartais pasmuikuodavo, bet tik sau.

Teko su Česlovu keliauti karo audrų takais. Jis ne tik pats vilko čemodanus, prikrautus dažų ir teptukų, bet taip pat ir kitus priprašydavo prisidėti. Kur sustodamas griebdavosi teptuko. Ir kaip jam greit tas vykdavo. Mačiau, kaip jis tapė akvareles ir su dešine ir su kaire ranka.

Buvo neatlaidus tiems, kurie jį išgujo iš tėvynės. Todėl nedalyvavo Lietuvoje parodose nei nesiuntė savo paveikslų. Labai piktai atsiliepdavo apie tuos, kurie bolševikmečiu bendravo su Lietuvos okupantais. Bet visiems buvo labai draugiškas ir negailėjo valandų ir valandų pakalbėti ir pasiaiškinti apie meną ir jo techniką. Gal todėl, kad buvo taip pat ir mokytojas. 1944 m. Wuerzburgėje įsteigė dailių amatų studiją.

Būdamas aktyviu Amerikos Lietuvių Dailininkų Sąjungos nariu, dalyvavo parodose. Taip pat amerikiečių parodose. 1959 m. Long Island Art League parodoje laimėjo pirmą premiją

Įmantrių lietuvių meno kritikų nebuvo mėgiamas ir dažnai neužtarnautai niekinamas. Tačiau plačioji visuomenė mėgo Janušą, jo jūras, jo Lietuvos gamtovaizdžius, kuriuos jis atmintinai žinojo.

Kas paskatino Česlovą į dailę? Jis man pasakojo, kad pamatęs garsius rusų dailininko Aivazovskio paveikslus, kaip jis keliais teptuko mostelėjimais sukurdamas realų vaizdą, ir pats panoro išmokyti tos magikos. Jo tėvai greičiausia po 1905 metų sukilimo buvo nublokšti į Rusiją, kur 1907 m. Krime gimė Česlovas Janušas. Nežinau, kada šeima grįžo į Lietuvą. 1931 m. Česlovas baigė Lietuvos Meno mokyklą ir daug metų mokytojavo įvairiose Lietuvos gimnazijose.

Parašiau šias kelias eilutes, kaip kuklų prisiminimą apie draugą, nepompastiškai nusiteikusių dailininką. Įknibusį į savo drobes ir akvareles ir nesižvalgantį kas dedasi aplink. Jis lyg tas graikų Matematikas Archimedas pasakė romėnų kareiviui: "Neužstok man saulės".

Česlovas Janušas mirė spalio 29 d. 1993 m. New Yorke.

SAULĖLEIDŽIO SONETAI

A.a. Stasio Santvaro paskutinė poezijos knyga, išleista Vilties Draugijos, įrišta į kietus viršelius ir sukurta Dirvos redakcijoje.

Knyga parduodama po 10.00 dol. ir gaunama šiuo adresu: DIRVA 19807 CHEROKEE AVE. CLEVELAND, OH 44119

Los Angeles

PAMINĖTA LIETUVOS KARIUOMENĖS
DEIMANTINĖ SUKAKTIS

Šventė pradėta vėliavų pakėlimu šv. Kazimiero parapijos kieme. Pakėlime dalyvavo uniformuoti šauliai-ės, ramovėnai ir birutietės, vadovaujant Juozo Dautanto šaulių kuopos vadui Kaziui Karužai. Po to, su vėliavomis žygiuota pamaldoms į šv. Kazimiero parapijos bažnyčią.

Šv. mišias atnašavo nesenai atvykęs iš Lietuvos parapijos vikaras kun. Aloyzas Volskis. Aukas nešė šaulių kuopos vadas Kazys Karuža ir Los Angeles ramovėnų skyriaus pirmininkas Antanas Mažeika. Iškiliai giedojo parapijos choras vadovaujant muz. V. Raliui. Po pamaldų rinkomės į parapijos salę pagrindinei minėjimo daliai – akademijai.

Minėjimą atidarė trumpu sveikinimo žodžiu Ramovėnų Los Angeles sk. pirmininkas Antanas Mažeika, pakviesdamas A. Polikaitį sugiedoti Amerikos himną, kun. A. Volskį sukalbėti įkvokaciją ir Vladą Gylį minėjimo programai praversti.

Trumpą ir prasmingą žodį taria Gen. Lietuvos konsulas Vytautas Čekanauskas. Čia konsulas pabrėžė, kad mes didžiuojamės mūsų nepriklausomybės kovų savanoriais, 1941 metų sukilimo dalyviais bei partizanine kova. Taip pat su pagarba minime Vilniaus televizijos bokšto ir parlamento rūmų gynėjus. Jis suminėjo ir dabartinės Lietuvos kariuomenės sunkumus bei proble-

mas. Tikėkime, kad mūsų kariuomenė sugebės nugalėti sunkumus ir ji vėl taps tautiškumo bei Lietuvos meilės ugdymo mokykla.

Pagrindinę minėjimo kalbą – paskaitą skaitė matoras dr. Algirdas Kanauka. Paskaita buvo išklausyta su dideliu dėmesiu ir įvertinta ilgais plojimais. Sekė meninė dalis. Čia gerėjomės solistės Stasės Šimoliūnienės tvirtu ir gražiu sopranu, jai dainuojant lietuvių kompozitorių dainas, akomponuojant dr. William Lockwood. Solistė dainavo:

PRANCŪZIJOS LIETUVIŲ ŽINIOS

Jauni lietuviai, atvykę studijuoti, stažuotis ar dirbti, š.m. lapkričio 21 d. susirinko pas kun. J. Petrošių ir aptarė jaunimo sambūrio Prancūzijoje steigimo reikalus. Paryžiuje ir jo apylinkėse šiuo metu mokosi apie 50 lietuvių. Sambūrio pirmininku išrinktas Rolandas Muleika. Plačiau apie LJPS sužinoti galima telefonu: 47 47 46 92. Jų susirinkimai vyks reguliariai kas mėnesį Ecole des Francs-Bourgeois patalpose – 21, rue Saint Antoine, 75004 Paris. Pirmas susijimas įvyks sausio 23 dieną.

Ugnė Karvelis š.m. spalio 25 d. paskirta Lietuvos atstove prie UNESCO.

Lietuvos maldininkai Liurde. Jean BIGOT iš Le

Nurimk sesut – ž. Vaičiūno, muz. Vlado Jakubėno, Tenmano tėvynė – ž. A. Metrikio, muz. Onutės Metrikienės, Pavasario dienele – l. d. ar. Stasio Šimkaus, Už Aukštųjų kalnelių – l. d. ar. Juozo Tallat-Kelpšos. Obelių žiedai – ž. Kazio Binkio, muz. Stanek Laumenskiene. Solistei ilgai plotą, bet daugiau dainų išprašyti nepavyko.

Po programos dar pasivažiavinta sesių šaulių ir birutiečių, suneštais sumuštiniais ir skaniais pyragais. Baigiant reikia pripažinti, kad minėjimas buvo tikrai pavykęs. Viskas įdomu, trumpa ir gražu.

Feliksas Masaitis

Mans pastangomis š.m. rugpjūčio pabaigoje 72 maldininkų grupė atvyko į Liurdą, kur jiems talkino Denise Berruer-Brusokaitė, gyvenanti La Croix Avranchin (Mache).

Lietuvių bendruomenės Prancūzijoje darbuotojų suvažiavimas rengiamas 1994 m. sausio 8-9 dienomis. Bus aptarta tolimesnė Pr. l. bendruomenės veikla. Daugiau apie veiklos planus prancūziškame tekste.

"Les Amis de Milosz" draugijos metinis susirinkimas įvyko gruodžio 11 dieną. Pagal O. Milašiaus tekstus gruodžio mėnesį buvo rodomas vaidinimas "Herbe d'hiver, neige d'ete" Alexandre Dumas teatre Saint-Germain-en-Laye.

ba, įdėdavo lašinių gabaliuką ir prašyte prašė kuo skubiau pasitraukti iš sodybos. Ir vis dėlto, kai užėjo šalta žiema, kai kaimynas Prancuskas maldavo mors mėnesį paslėpti jo sūnų Petrioką, Julijoną sutiko: visi tikėjo, kad Amerika tuoj privers raudonąją armiją pasitraukti iš Lietuvos. Petriokas slapstėsi tvarte, kur Domas įtaisė slėptuvę šalia penimo bekono tam atvejui, jei sribukai užkluptų netikėtai. Jei jie būtų pastebėti iš tolo, Petriokas turėjo bėgti per Daubą į pušynėlį. Viską apgalvojo Stumbriai, tik nepramatė, kad pėdos gali išduoti bėglį. Taip ir atsitiko. Petriokui pasisekė pabėgti, o Stumbriai buvo apkaltinti slepią banditus. Domas teisinosi ir aiškino, kad niekas pas juos niekada nebuvo užėjęs, o miškinis ir pats nepastebėtas galėjo į klotimą įlįsti – juk durys nerakinamos. Garnizono leitenantas nenorėjo nė klausyti, įsakė areštuoti ir vežti į

Kompozitorius O. Balauskas, Lietuvos ambasadorius Prancūzijoje, ir G. Gapšys š.m. lapkričio 6 d. skaitė paskaitas apie dabartinę lietuvių muziką l'Academie polonaise centre. Po paskaitų buvo pianistės M. Rubackytės recitalis.

Pianistė Birutė Vainiūnaitė, Vilniaus muzikos akademijos profesorė, š.m. gruodžio 5 d. koncertavo Paryžiaus Saint Merri bažnyčioje.

Pianistė M. Rubackytė sėkmingai tęsia savo karjerą Europoje. Po koncerto Napoleono I karūnavimui paminėti La Chaise-Dieu festivalyje, ji su "Alsace-Lituanie" draugija dabar ruošia koncertą, kurio metu surinktos lėšos bus perduotos Kauno ligoninėms. 1994 m. sausio 15 d. recitalyje (Salle Marchal, 56 bd. des Invalides, 20 val.) ji atliks Beethoveno kūrinius. Paskui ji išvyks į gastroles Italijoje, Ispanijoje ir Liuksemburge. JAV jau išleisti jos M.K. Čiurlionio kūrinių CD, kurie nuo sausio vidurio bus pardavinėjami Prancūzijoje.

"Liepaičių" choro grupė, vadovaujama L. Palinauskaitės, š.m. lapkričio 10 d. koncertavo Paryžiaus Billet-

tes bažnyčioje.

P. Vailionio vadovaujama "Liepaičių" grupė š.m. lapkričio 25 d. koncertavo Notre Dame de la Croix bažnyčioje.

Mūsų naujagimiai – Laura Indriliūnaitė, gim. 1992 m. liepos 10 d., pakrikštyta 1993 m. birželio 27 d. Pontoise (Val-d'Oise) – Cecilia Anne-Marie Brandeau, gim. 1993 m. spalio 16 d. Paryžiuje.

Mūsų jaunavedžiai – Alantė Kavaliauskaitė ir Alexandre Alfandery, 1993 m. gruodžio 4 d. Avignon (Vaucluse)

Nuoširdžiai Sveikiname Mūsų mirusieji – Marijona Bitautaitė, 1993 m. spalio 18 d. Tronget (Allier) – Marija Fritsch, 1993 m. Docelles (Vosges)

– Teresė Heesterman-Brusokaitė, 1993 m. gegužės 31 d. Caen (Calvados) – Jonas Žukauskas, 1993 m. spalio 4, Saint-Jean-de-Marc (Tarn)

Nuoširdžiai užjaučiame mirusiųjų šeimas.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

PATRIA

2638 W. 71 St., Chicago, IL 60629,

tel. (312) -778-2100

Didelis pasirinkimas dovaninių bei buitinių prekių, pageidaujamų ir Lietuvoje. Dėl specialiai sumažintų kainų klausykitės Šluto radijo valandos sekmdieniais nuo 7 iki 8 val. ryto, 1450 AM banga.

KĄSNIS
JUODAI DIENAI

Kazys Simanonis

Dirvos konkurso pirmos premijos laimėtojas

V

Garnizono kareiviai ir valsčiaus bolševikėlių organizuoti sribukai siautėjo dieną ir naktį, rekvizavo grūdus, gyvulius, grobstė maistą – reikalavo nepakeliamos pyliavos.

Beveik visi jauni Dagilių kaimo vyrai išėjo į partizaninę kovą. Prasidėjo gaudynės į armiją, susišaudymai, neretai – tikri mūšiai. Dieną žmonės bijojo pasirodyti laukų darbuose, naktį išsileisti kaimyną, o ką jau bekalbėti apie nepažįstamus partizanus, kuriems pritrūkavo duonos ar išsiilgdavo karštos sribubos.

Domo ir Julijonos sodyba nebuvo įtartina – ten nebuvo šaukiamojo amžiaus

vyrų, tokių, kurie galėtų prisijungti prie partizanų, tačiau tvartuose ir svirne buvo turto, kuris sribukus labiau masino negu ieškomų vyrų slėptuvės.

Per trejetą pokario metų ištuštėjo Stumbrių tvartai, svirnas, klojimas: beliko viena karvė, vienas arklys ir sau auginamas paršas. Kuo šersis gyvulius, jei visi stambesnių ūkininkų grūdai buvo šluote iššluojami, tvirtinant, kad savo reikalams jie turi pasislėpti, kad perteklius pateksiąs banditams.

Domas ir Julijona labiausiai bijojo, kad sribukai jų namuose neužkluptų užklydusių partizanų, todėl užėjusius pavaišindavo sriu-

daboklę tardymui. Tąkart, užtarus Trumpai, pastačius naminės butelį ir pačirškinus lašinių, pavyko išsisukti.

Baigėsi 48-jų žiema, atėjo pavasaris.

Anksti rytą, dar prieš auštant, kai Domas grįžo pašėręs arklį, jį pasitiko keli kareiviai, du nepažįstami civiliai ir seniūnas Trumpa.

– Ruoškis, Domininkai, kinkyk arklį – važiuosim.

– Kur? pasiteiravo Domas, nes į pastotes jį dažnai varinėdavo.

– Pas baltąsias meškas!

– Už ką? – Domas suprato, kad Trumpa nejuokauja. – Mes, gi, – ne buožės!

– Už ryšius su banditais.

– Mes nepažįstam jokių banditų. Anąkart buvo nesusipratimas...

– Kas buvo, ko nebuvo, o banditų tu daugiau nebe-maitinsi.

Jie suvirto į trobą, kieme palikę tik sargybini. Perskaitę nuosprendį, kurio nei Domas, nei Julijona gerai nesuprato, jie pareikalavo

skubiai susikrauti būtinus kelionei daiktus ir važiuoti kartu. Raginami kareivių, jie abu drebančiomis rankomis krovė daiktus į maišelius, nebesiorientuodami, ką imti, ką palikti.

– Imkite tiek, kiek galima pačiam panešti – niekas ten jūsų kaip ponų nevežios – šaipydamasis paaiškino Trumpa.

Bekraunant drabužius, Domui dingtelėjo mintis, kad tarp jų nejučiomis būtų galima paslėpti auksines monetas, ir jis, nutaikęs progą, pakūždėjo Julijonai į ausį:

– Kur tavo "juoda diena"?

– Per giliai. Prie šitų žvėriškų akių nepaimsi.

– Nepaimsi? – nusiminė Domas.

– Gal kada nors grįšim...

Taip iškeliavo Stumbriai į tolimą šiaurę pusplikiai, tuščiomis kišenėmis, palikę ne tik žemę ir trobesius, bet ir gyvulius, vištas, bekoną, kurio šlaunies neatsipjauši.

.....

NEW YORKE SPALIS LIŪDESIO ŽENKLE

P. Palys

Yra sakoma, kad, kad jeigu kas iš artimų, ar pažįtamų numirs, tai po to greit seks antras ir trečias. Kiek tame pasakyme yra tiesos, ir ar tuo tikėti ar ne, sunku pasakyti, bet New Yorke tai išsipildė visu šimtu procentu. Iš mūsų sparčiai retėjančių gretų spalio mėnesį mirė išsikvietė net tris taurius tautiečius, kurių bus labai ir labai pasigęsta.

Spalio 25 d. iš šio pasaulio iškeliavo APOLINARAS VEBELIŪNAS. Pasutiniu laiku sunkiai sirgo. Mirė išgyvenęs 79 metus. Buvo kilęs iš Kybartų. Gyveno Richmond Hill, NY. Kol galėjo dalyvavo lietuviškame judėjime. Yra buvęs LB NY apygardos valdybos sekretorius ir tautininkų skyriaus pirmininkas. Kūnas buvo sudegintas, o pelenai bus pervežti į Lietuvą.

Vos penkioms dienoms praslinkus po A. Vebeliūno mirties, spalio 29 d., Šv. Jono ligoninėje, Elmhurst, NY, ilgai su širdies liga galinėjasis, mirė Lietuvių tarpe plačiai žinomas dail. ČESLOVAS JANUŠAS. Jis buvo gimęs 1907 m. Gyveno Richmond Hill, NY ir duoną pelnėsi besidarbuodamas Kodak filmų bendrovėje. Dail. C. Janušas visuomet dalyvaudavo lietuvių dailininkų ruošiose meno parodose. Savo tapybos darbus rodė ir individualinėse parodose. Jo tapybos darbais puošiasi ne vieno lietuvių namai. Dail. Č.

Janušo kūnas, kaip ir A. Vebeliūno, buvo sudegintas ir bus pergabentas palaidojimui į Lietuvą.

Nespėjus susigyventi su dail. Č. Janušo netektimi, buvo išgirsta, kad spalio 31 d., savo bute Brooklyne, NY, mirė rašytoja NELĖ MAZALAITĖ – GABIENĖ, gimusi 1907 m. Ji nuo 1929 metų bendradarbiavo

įvairiuose laikraščiuose ir žurnaluose. Parašė ir išleido dešimts knygų kurios puošia, knygos mylėtojų, knygų lentynas. N. Mazalaitė–Gabienė buvo palaidota Cypress Hills kapinėse prie savo vyro, kuriose jau ilsisi labai didelis skaičius mūsų tautiečių.

Visi trys mirusieji buvo pašarvoti M. Shalins laidotuvių namuose, o laidotuvių pamaldas, lietuviškoje Apreiškimo parapijos bažnyčioje, atliko klebonas, kun. Vytautas Palubinskas.

IŠ ST. PETERSBURGO (FLORIDOJE) PADANGĖS

Šių metų gruodžio 10 d. St. Peterburgo Lietuvių klubo salėje įvyko moterų grupės "Kvartetas" dainos, muzikos ir poezijos koncertas. Buvo atlikta S. Žlibino, B. Gorbulskio, A. Jurgučio, V. Kerbelio ir kitų kompozitorių estradinės, patrijotinės ir kitos įvairaus žanto dainos.

Koncertą paspalvino muz. A. Jurgučio atlikti Šopeno ir Beethoveno kūriniai. Įdomi buvo melodeklamacija atlikta A. Kerblienės, St. Santvaro "Pasaka" deklamavo A. Baukienė ir vysk. A. Baranausko Anykščių Šilelių su moterų dainos ir piano muzikos palyda deklamavo D. Mackialienė.

Prie moterų dainų buvo prijungta ir ketvertas vyrų, kurie "žirgais atjojo" pas mergelę su puokštėmis gėlių. Taip pat įsijungė į valsą atlickant N. Noviko "Rugiai ir drugiai" (žodžiai D. Mackialienės). Už įdomų ir įvairų koncertą publika, kurios

buvo virš dviejų šimtų, atsidėjo gausiais aplodismentais ir gėlėmis.

"Kvartete" dalyvauja: Aldona Baukienė, Stella Ciplienė, Alvita Kerbelienė, Dalila Mackialienė.

Nuotraukoje iš k. J. Mikalauskas, D. Mackialienė, S. Baibokas, A. Baukienė, A. Adomaitis, S. Ciplienė, V. Petkus, A. Kerbelienė
Vyt. Mažeikos nuotr.

Muzikinis paruošimas muz. Aloyzo Jurgučio, režisūra – Dalilos Mackialienės. Talkino vyrai: Antanas Adomaitis, Stasys Baibokas, Jonas Mikalauskas, Vacys Petkus. Programą pravedė

ir visur talkininkavo Gražina Jezukaitienė.

Pelnas paskirstytas Lietuvos dukterų draugijai, St. Peterburgo skyriui ir lietuviškai spaudai.

Ona Na.

Muz. Aleksandro Stankevičiaus vedamas Montrealio vyrų oktetas, atlikęs meninę programą Lietuvos kariuomenės atkūrimo minėjime – Žuvusiųjų už Lietuvos laisvę pagerbime, įvykusiame 1993 m. Lapkričio 21 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos salėje.
J. Rentello nuotr.

Prabėgo dar dešimt sunkių vargo ir kančių metų.

Vieną pavakarę buvusio Dagilių kaimo keleliais iš vienišio į vienkiemį kiutino senutė su petnešiniu maišeliu ant nugaros ir gumbuota lazda rankoje. Ji buvo panaši į tas, kurios pokario metais užplūdo Lietuvą iš Rusijos, maldaudamos duonos ar lašinių gabalėlio.

Ne, ne iš karto atpažino dagiliečiai Julijoną, o ir atpažinti buvo sunku: sudžiuvusi, išsišokusiais žandikauliais, sučiaupta bedante burna, tik akimis, nors ir įdubusiomis, vis dar žvitriomis, išdidžiomis.

Aplankiusi buvusius kaimynus, ji sužinojo beveik viską, kas įvyko per tuos nelemtus metus. Tą pačią dieną išvežė ir Galinį, ir Pranckų, o besislapstydami ir kovodami miškuose, žuvo ir jų sūnūs Petriokas su Edvarduku. Žuvo beveik visi, kurie slapstėsi ar partizanavo. Tad ir žinia apie Domo Stumbrio mirtį Sibiro taigoje jų nenustebino: ne tokių

baisių dalykų būta čia pat!

Visi dagiliečiai, suvaryti į kolchozą, gauna gramais už darbadienius, pragyvena tik iš sodybinių arų, bėga, kas sugeba, į miestus. Domo sesuo Angelė su būriu vaikų taip pat išsidangino į miestą: mat jos vyras Lukošius išdavinėjo partizanų slaptavietes ir buvo nušautas savo namuose. Domo brolis Juozas su žmona dirba karvių fermoje, maitina penketa paauglių ir vos suveda galą su galu. Dagiliuose nebeliko nė vieno iš Julijonos giminių.

Kai kurie dagiliškiai galėtų ją priimti vienai, kitai nakčiai, bet neilgiau, kad neužsitrauktų valdžios nemalonės.

Julijona stabteli ties kelio pasūkiu, apsidairo. Čia, kur kiekiais ir dilgėmis apšėlę pagrioviai, lygiavosi kadaise Dagilių kaimo trobos, mušė "ripką" pusberniai, iš ganyklos dulkių debesyje grįžo avių ir karvių banda, grojo gramofonas... Žolinės atlaidai... Kas juos

beprisimena šiandien?

Kelios Dagilių vienišio trobos stovi visai tuščios, išdaužytomis langais, išnarstytomis durimis, tik vėjas siautėja pašiūrėse, baigdamas nuplėšyti stogus.

Į Julijonos namus atsikėlė ūkininkauti Trumpa iš Sviderskio dvaro, bet neilgai tegyveno: gal pabūgo partizanų, gal nenorėjo stoti į kolchozą, o gal dėl to, kad iššvaistė veltui gautą turtą. Per tuos metus jis ne tik sudorojo lašininį, pardavė kitus gyvulius, bet ir nugriovė trobą, svimą – visą statybinių medžiagą pervežė į miestą, kur pasistatė didžiulį namą ir sandėlį šalia jo. Niekas nežino, kas jam davė leidimą. Kalbėjo, kad nupirko iš valdžios.

Žingsnelis po žingsnelio, pėda už pėdos, Julijona artėja į savo sodybą ant Dabos skardžio, artėja lyg prie Golotos kalno, nešdama sunkų savo aštuntąjį kryžių. Viešpatie, tik Tu vienas gali suprasti jos nebylią kančią!

Pro nuplikusius rudens medžius jau matyti klojimas, rausvo molio tvartai, ryškėja nugriauto gyvenamojo namo pamatų liekanos, užklotos šalnų pakas-tais lapais. Julijonai čia žinoma kiekviena pėda, kiekvienas akmuo – ji atras savo kąsni, paliktą juodai dienai.

Jau temsta. Vėjas sklaido debesis ir blanki mėnulio šviesa užlieja laukus. Ji sėdasi ant kertinio akmens, kurio dar nespėjo išjudinti grobiko ranka. Nusiima maišelį, susiranda kastuvėlį, atsivežtą iš pat Sibiro, matuoja žingsniu nuotolį nuo vienos iki kitos pamatų sienos ir sustoja.

– Čia!

Čia anuomet, tamsią vėjuotą naktį, dar prieš klojant grindis, ji iškasė duobę, giliai iki juosmens, išpaudė jos dugne molinį puodą su brangiąja dėžute, uždengė plokščiu akmeniu, užvertė žemėmis. Akmuo gulėjo pusmetrio gylyje: jo negalė-

jo pasiekti nei statybininko kastuvas, nei plugas, nei ugnis, jei neduok Dieve, kas nors atsitiktų su namu.

Lapkričio šalnų dar nesukaustė lapų sluoksniu padengtos žemės. Julijona kimba į darbą: jau pusmetris gylio, jau pasirodė balto molio sluoksnis, bet plokščiojo akmens nematyti ir nejausti. Nejaugi suklydo, nepataikė tiksliai į vietą? Ji dar energingiau pluša, plečia duobę į visas puses, ir šaltas prakaitas išpila jos kaktą... baltasis molis vienoje vietoje lengviau pasiduoda negu aplinkui – Taigi čia, o ne kur kitur, rausta, čia, o ne kur kitur, buvo paslėptas jos auksas, čia ji surado grobikas... O kurgi plokščiasis akmuo?

Ji išsikapsto iš duobės, sklaido aplinkui kastuvėliu lapus ir staiga sudejuoja.

– Viešpatie, štai jis!

Tas pats. Julijona jį pažintą iš tūkstančio panašių akmenų. Nebėra jokios abejonės, kad Trumpa, jau

■ Laiškai Dirvai

TIESKIME TILTUS IR Į PIETŲ LIETUVĄ

Kai į šiaurės ir vidurio Lietuvą raginama tiesti spaudos tiltus, tieskime juos ir į Pietų Lietuvą, į Vilnijos ir Gudijos kraštus. Ir į ten lygiai taip pat reikalingi dvasinio ir tautinio atgimimo tiltai. Išlikę lietuviškos salos lietuvių Baltarusijoje yra susipratę, sąmoningi, užsigrūdinę lietuviai, tačiau ir jiems labai reikalinga mūsų moralinė ir materialinė parama. Ir ji tikrai jiems priklauso.

Vien kovoje už išlikimą lietuviams, jie negalėjo ar, besikeičiančios okupacijos neleido susiorganizuoti į kultūrinius ar savitarpinės pagalbos ar politinius vienetų, pav. kaip chorai, dramos, sporto ar taut. šokių būreliai. Kokia gi padėtis kai bažnyčią nori paversti cerkve. Kai lenkų okupacijoj areštuojamas klebonas, uždraudžiama giedoti bažnyčioje lietuviškai. (Žiūrėk ištrauką iš pasikalbėjimo su A. Auguliu, Lietuvos Iga-liotiniu Baltarusijoje).

O štai lietuvis rauda: "Senų senoliai gynė Lietuvą, jos kalbą, būdą. Mes alsavome jos žodžiu, giesme. O Lietuva vis bėga nuo mūsų." –Julija Karmazienė Pelegrindos (Gervėčių) liaudies menininkė.

Savitarpinė pagalba – iš ten net nieko negirdėti apie vargę esančius. Ar ten nėra našlaičių ir vargstančių našlių su mažais vaikais? Ar nėra ligonių ir paliegių senelių? Ar nėra alkanų?

Bet šie lietuviai net nedrįsta prašyti Lietuvos ar Amerikos lietuvių pagalbos, nes jų kovos idealas išlikti lietuviams. Žiebt lietuvišką sąmonę vaikams, šalia šeimos, lietuviškose mokyklose, tėvų kalba pirmiausia. Todėl mokyklos Pelesoj, Rimdžiūnuose, mažos mokyklėlės Vilniuje.

Jau tik Amerikos lietuvių laiškas, pasiųstas į šias Vilnijos, Baltarusijos lietuvių salas jiems yra kaip šviesus saulės spindulys, atžiebęs iš Šiaurės Amerikos (JAV ir Kanados) ir atliūžęs jų širdyse. Ir tas spindulys maloniai nuteikia broliška lietuvių meile ir šildo.

Bronius Krokys

PS. Kas norėtų prisidėti prie šio lietuviškai krikščioniško darbo auka, siutiniu ar laišku – adresu galima gauti: Lietuviškos mokykloms per Liet. Bendr. Švietimo Tarybą. Gudijos Mokykloms tik per Pasaulio Lietuvių Bendruomenę. Adresų taip pat galima gauti laiško autoriaus adresu pašais. B.K. 1124 Hedgerow La. Philadelphia, PA. 19115. Tel. (215) -671-0397. Kad pagalba tam pačiam asmeniui nepasikartotų viskas bus daroma su BALFo žinia. Čia tik privati talka Balfui.

B.K.

Su a. Auguliu pasikalbėjimas žurn. B. Šaknio. Iš Lietuvoje leidžiamo laikraščio "Savininkas" Spalio 15-21 d. 1993 m. Nr. 28 (31)

B.K.

anksčiau girdėjęs žmonių kalbas, rausėsi žemėje po grindimis, kol surado. Nebėra jokios vilties atgauti iš jo nors vieną monetą. Kas prisipažins pagrobęs, kai nėra liudininkų! Štai kodėl jis pasitraukė į miestą, štai už ką jis pasistatė naujus namus!

Ji vėl sėdasi ant kertinio akmens, užrišinėja maišelį ir stebi gėstančiomis akimis išraustą duobę, tarsi savo pačios kapą. Jai neiškrito nė viena ašara, tik suakmenėjęs veidas, kiekiau susispaudė bedantė burna. Ne, ji dar pagyvens, nors labai norėjo numirti savo žemėje. Ne tiek gyvenimo smūgių ji pakėlė, iškęs ir ši, gal jau paskutinį.

Staiga, kažką prisiminusi, ji vėl atriša maišelį, susiranda nosinėje suvyniotą kuokštelį Domo garbanų, atskiria mažą pluoštelį, įme-

tusi į duobę, užkasa, sulygina žemes, užkloja plokščiuoju akmeniu, užpila lapais ir peržegnojusi garsiai ištaria:

– Išsėkis savo žemėje!

Užsidėjusi maišelį, ji apsidairo: vėjas gainioja baltus debesis, dangus giedrėja – šals. Kur eiti? Naktį ji negrįš pas būkštaujančius dėl savo kailio kaimynus, neprašys nakvynės, nei duonos kąsnio. Viskas gyvenime dinga, tik nedingo savigarba ir išdidumas.

Klojimo ir tvartų durys nuplėštos – ten siautėja skersvėjai, nė ugnelės nesukursi. Ji dar kartą peržegnoja sodybos likučius ir pasuka užžėlusiu takeliu į Daubą. Anapus juoduoja pušynėlis, o jo papėdėje Bako trobelė. Ten daug kas rado prieglobstį, ras ir ji. Trobelė, nors apgruvusi, krūmokšniais apžėlusi, bet vis

dar giliai į kalną įsiskverbusi, nuo vėjų apsaugota, matyt, dar ir dabar kai keno lankoma.

Atmintyje šmėsteli žilabarzdė Bakas, keliaujantis ožiais...Gal ir jos toks pats likimas...Kad bent ožkelė:

Štai ir krosnelė, dar ne visai suirusi, ir šakalių krūvelę kažkas palikęs... Ji, visuomet taupi, žinojo, kad atsarga gėdos nedarė: tarp kitų reikmenų maišelyje ji tuoj susiras degtukus, užkurs ugnelę, sušils ir pasnaus iki ryto...

.....

Pakilusi ryto saulė švystelėjo tiesiai į Bako trobelės angą: ten parimusi ant maišelio, amžinu miegu miegojo Julijona.

Juk atras ją kas nors, ieškodamas užuovejos.

Žinoma, atras.

Ir palaidos ją dagiliečiai savo žemėje tarp saviškių.

(Pabaiga)

1993 m. lapkričio 21 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos salėje So. Bostone įvykusio Lietuvos kariuomenės atkūrimo minėjimo – Žuvusiųjų pagerbimo pagrindinis kalbėtojas Laisvės Varpo vedėjas Petras Viščinis, programos vedėja Gita Kupčinskienė ir minėjimo – pagerbimo organizatorius Martynas Dapkus, Bostono ramovėnų vadovas. J. Rentelio nuotr.

MIELAS IR BRANGUS TAUTIETI BRONIAU

Apsidžiaugiau gavęs Jūsų laišką. Jį man perdavė mokytoja. Labai apsidžiaugiau, kad toli nuo Lietuvos yra žmonių, kuriems brangus mūsų kraštas, kuriems skauda širdį dėl Gervėčių dabarties ir ateities.

Mielas Broniau, mano visas gyvenimas skirtas kovai už šio krašto lietuvių teises. Mokiasu Girių, vėliau Rimdžiūnų mokykloje ir tik VIII klasėje patekau į Lietuvą, Mariampolio vidurinę mokyklą netoli Vilniaus, kuria ir baigia. Reikėtų ilgai pasakoti, kokius šio krašto vaikai nueina kelius, kol įgyje lietuvišką išsilavinimą. O man be to dar per ilgus okupacijos metus teko pakęsti kitus nepriteklus.

Šiuo metu Rimdžiūnuose statome lietuvių kultūros – švietimo centrą, kuriame po vienu stogu tilps gimnazija, amatų, muzikos mokyklos, biblioteka – skaitykla, muziejus ir kitos lietuviškos organizacijos. Aš rūpinasiu šių rūmų projek-

tavimu, pinigų, statybinių medžiagų gavimu bei statyba. Juos statome Lietuvos valstybės ir atskirų žmonių lėšomis, kad vėliau baltarusiai nepareikštų mums pretenzijų. Kiekvieno išeivio moralinė ir materialinė parama mums būna labai svarbi ir reikšminga.

Mielas tautietie, jeigu Jūs paragintumėt žmones nors

PAMINĖTAS DIDŽIOJO TAUTOS ISTORIKO JUBILIEJUS

Laiškas iš Maskvos

Istoriniuose senuosiuose Lietuvos Ambasados rūmuose Maskvoje, Vorovskio g. 24, š.m. gruodžio 11 d., vidurdienį, tautiečiai susirinko pažymėti didžiojo Lietuvos sūnaus, istoriko, rašytojo Simono Daukanto 200-ąsias gimimo metines.

Su rašytojo, istoriko ir visuomenininko gyvenimo keliu susirinkusius supažindino Antanas Jonkus. Kaip ryškiausią Simono Daukanto asmenybės bruožą, pažymėjo jo siekimą visomis išgalėmis budinti tautinę sąmonę, kad lietuvis Lietuvos žemėje jaustųsi šeiminingu.

Klemas Jorudas prisipažino, kad jį su Simonu Daukantu siejį tolimi giminystės ryšiai. Jo mama – Daukantaitė, jos prosenelis – artimas rašytojo giminaitis. Jorudų šeimoje kaip švenčiausia relikvija buvo saugojama proseneliams rašytojo dovanota knygelė sodininkystės klausimu. Ją su kitomis knygomis anglų, lenkų, vokiečių kalbomis Klemo sodyboje "išvadavę" sudegino sovietiniai karininkai, nes išvaduotojams nepatiko Klemo tėvas, buvęs JAV karys Pirmojo pasaulinio karo metu... Už tat greitai ir visa Jorudo šeima buvo pavėžinta į Sibiro platybes...

Kazys Kedaitis prisiminė, kaip jis, dar būdamas studentu, pakėlęs balsą prieš Valančiaus ir Daukanto atminties išniekinimą. Jam 1948 metais, iš Varnių po žiemos atostogų kitas studentas Adolfas Sprindis

kuo paremti Gudijos lietuvišką veiklą – būčiau labai dėkingas.

Dabar mane paskyrė Lietuvos patikėtiniu Gudijoje. Stengsiuos, kad Gudijos lietuviai kuo labiau saugotų lietuvių, kad amžiais kurtų Baltų lietuvišką kultūrą ir amžiais liktų gyva.

Alfonsas Augulis

papasakojęs tokį atsitikimą. Priešais namą, kuriame kadaise gyveno Valančius ir Daukantas, stovėjo ant akmeninio stovo Valančiaus biustas. Šiame istoriniame name sovietai įkurdino MTS (mašinų-traktorių stoties) kontorą, kurios politiniams veikėjams nepatiko rašytojo, švietėjo vyskupo paminklas. Jie įsakė traktorininkui užnerti vyskupui už kaklo grandinę ir traktoriumi nutraukti jam galvą. Nutrauktą biustui galvą reikėjo įmesti į apleistą šulinį ir užversti akmenimis, bet traktorininkas biusto galvą parnešė namo ir suvyniotą užkasė priemenėje. Apie varniškių bolševikų "žygdarbį" Kedaitis papasakojo Lietuvos komunistų ideologui V. Niunkai, kuris universitete dėstė politinę ekonomiką, kurios mokėsi ir Kazys. Aišku, varniškiai gavo vėjo iš partinės valdžios už tai, kad... nemokėjo tokių dalykų padaryti, kad ir lapė nesulotų... Išaušus laisvės rytui, jau pats traktorininkas buvo miręs, sūnus prisiminė, kad tėvas kažką nuo sovietų slėpė, ir rado Valančiaus biusto galvą, ir taip buvo atstatytas paminklas.

Jonas Daunys papasakojo, kaip jis ieško pėdsakų apie Lietuvos kultūros veikėjus Maskvos archyvuose.

Susirinkusieji išreiškė vieningą nuomonę, kad tautiečiams reikėtų dažniau taip susirinkti, nelaukiant datų, pasikalbėti tautos istorijos, kultūros meno klausimais.

K. Juodis

MOTERŲ TEISĖS

Vladas Vjelks

Florijonas grįžo namo iš darbovietės. Tikrumoje tai buvo tik įpratimas, nes jau keli metai pensininkas, tad jokia darbovietė praktiškai jam nereikalinga. O buvo Florijonas karčiameje susitikti su pažįstamais, sriubtelėti alaus ir pasikalbėti. Tiesą sakant ilgai bekalbant alus labai atvėsta ir balta putelė dingsta kažkur kaip ir jo jaunystė. Tai apie tai ir kalba jis su savo draugais.

Kartais pasimaišo dar visai nematytas pilietis, kuris turi papasakoti, ko Florijonas dar negirdėjo. O kartais ir ginčelis kyla, kuris labai pagyvina veiklą prie baro. Vienas toks ima pasakoti apie ulonus Kaune. O Florijonas gerai žino, kad ulonai buvo ne Kaune, bet Alytuje. O Kaune buvo gusarai su raudonom kelnėmis.

Taigi kyla ginčas. O prie to dar reikia pridėti kokias kelnės nešiojo ulonai. Florijonas labai gerai žino abiejų pulkų kelnų spalvas, bet naujai atvykęs labai maišo ir miestus ir kelnų spalvas. Tenka kirsti lažybų, bet kas išspręs ginčą? Gal ir galima išnarplioti perversus bent šimtą knygų, bet kur čia tiek laukti. Tad ginčas išsprendžiamas abiem pusėm paeiliui nupirkus gėrimo. Karčiamininkas tuo labai džiaugiasi ir planuoja dar vieną kitą ginčą ateičiai.

Taigi, iš tokios darbovietės grįžęs, Florijonas prisėda į minkštą kėdę, kaip anais gerais laikais, kada grįždavo pavargęs ir imasi semtis apšvietos iš laikraščio.

Bet tą idilišką vaizdą sukliudo Florijonienė. Stovėdama prie geros kupetos neplautų lėkščių, sušunka:

– Tai ką. Ar aš kokią vergę, kad visą gyvenimą plaučiau purvinas lėkštes? Ar girdėjai apie lygybę? –

Florijonienė pakelia balsą.

– Na kaipgi. Komunistai bandė lygybę įvesti. Pastebėjai, kas iš to išėjo?

– Tu man akių komunistinėm lygybėm nemuilink. Aš noriu lygybės visuose frontuose. Skaitai laikraščius o nepastebėjai, kaip moterys skriaudžiamos. Neprileidžia prie vyriškų darbų. Sako, kad netinkamos svarbias vietas užimti.

– Brangute, – pasistengė švelniai pratariti Florijonas – ar aš kada nors neleidau tau vyriškų darbų dirbti? Ar uždraudžiau automobilio ratą pakeisti? Ar neleidau žieminius langus įdėti? Ar nuvijau kai tvorą tvėriau? O kodėl nesisiūlei tą sunkią spintą į kitą vietą perkelti?

– Nori užkalbėti man dantį. Taip jūs kiaulės vyrai šovinistai šimtmečiais darote ir mus vergovėje laikote. Ir tu toks pat įeigu ne biauressnis. Gana man tų purvinų lėkščių.

Florijonienė numetė šlapia mazgotę. Vos nepataikė Florijonui į fizionomiją.

Florijonas nušluostė šaukštą. Susirado apyšvarią lėkštę. Prisipylė vakarykščios sriubos. Susrėbė. Pažiūrėjo į kalną neplautų lėkščių ir nutarė, kad reikia ieškoti kokio nors susitarimo. Plauti lėkštes nebuvo jo vyriškoje programoje. Jis žinojo, kad jo tėvas neplovė, rodosi ir senelis. Apie prosenelius jis nežinojo. Ir kas juos sugaudys istorinėse ūkanose. Apie Vytautą labai daug prirašyta. Bet, kad lėkštes būtų plovęs, net ir lenkai, kurie jo nekenė, nesako.

Girdėjo Florijonas, kad amerikiečiai vyrai pasidavė. Jie neplauna, bet šluos-to. Matė vieną kartą filme. Bet Florijonas nesuamerikonėjęs ir, Dieve gink, nenori iki tokio laipsnio pri-

Lietuvos krepšinio rinktinės žaidėjai prieš rungtynes su Estija Vilniuje.

Viktoro Kapočiaus nuotr.

šliaužti. Tad nužingsniavo ir prisėdo prie Florijonienės. Sukaupė savo visą diplomatinį turtą ir ėmė labai švelniai pačiais aksominiais balso garsais kalbėti:

– Brangute, ar atsimeni, kaip aš tave į kiną vedžiau ir bilietus apmokėjau ir saldinių pirkau, senais gerais laikais?

– Atsimenu. Bet daugumą saldinių pats suvalgei.

– Ar atsimeni, kaip aš tavo rankutę parke po medžiais spaudžiau?

– Atsimenu. Tik tavo ranka taip drebėjo, kad beveik užkratei.

– Ar atsimeni, kaip prie altoriaus prižadėjau tave mylėti. O tu taip pat?

– Atsimenu, bet tada nebuvo paskelbta lygybė.

Florijonas nepasidavė. Griebėsi paskutinio šiaudo.

– Ar suskaitei kiek aš tau suknelių, batelių, parfumų, skrybėlių pripirkau?

– Atsimenu. Bet visi tie dalykai jau sunėšioti. Aš beveik nuoga.

– Tai kodėl man neskai? Rytoj pat einam ir nupirksiu gražiausią suknelę.

– Tu neturi skonio.

– Tai eik viena. Aš nuvešiu ir prie durų palauksiu. Florijonienė nusišypsojo. O Florijonas ėmė mintyse skaičiuoti, kiek mėnesių pensi-

LIETUVA PAKELIUI Į EUROPOS KREPŠINIO PIRMENYBES

Lietuvos krepšininkai po labai nepasisekusio bandymo praėjusiose Europos vyrų krepšinio pirmenybėse jau pradėjo naują etapą dėl patekimo į 1995 m. Europos pirmenybes (baigiamasis etapas bus 1995 m. birželio 21-liepos 2 d. Graikijoje). Šį kartą į šias pirmenybes Lietuvos krepšinio vadovai jau žiūri kiek blaiviau ir saugosi, kad "krepšinio tėvyne" vadinama Lietuva vėl neatsidurtų už šių pirmenybių ribų.

Neseniai prasidėjo ant-rankinės varžybos 1995 m. pirmenybėms, kuriose Lietuva žaidžia B. pogrupyje (jų yra 5), kartu su Latvija, Estija ir Slovenija. Pirmasis jėgų bandymas mūsų krepšininkams vyko Vilniuje ir šių rungtynių buvo atėjė pasižiūrėti pilna Vilniaus Sporto rūmų salė (tai retas įvykis dabar Lietuvoje). Į Lietuvos rinktinę atvyko ir žaidėjai iš užsienio: A. Sabonis, V. Chomičius, R. Kurtinaitis, G. Krapikas, kurie kaip profesionalai atstovauja užsienio komandas. Čia laimėjo Lietuva 97-74, o garsusis Sabonis pelnė 28 taškus. Kiek nesėkmingas susitikimas buvo su Slovėnija lapkričio 13 d. Liublianoje, kur po pratęsimo (normalus laikas – po 74) pralaimėta 81-85. Bet lapkričio 17 d. Kauno

sporto halėje vėl trumfavo Lietuva, įveikdama Latvija net 108-65. Šį kartą daugiausia taškų sumetė G. Einikis, o Sabonis liko su 21 tašk. Dabar Slovenija turi 3 pergales, Lietuva 2, Estija 1, o Latvija – be pergalių. Antrasis ratas bus 1994 m. lapkričio mėnesį. Lapkričio 9 d. Lietuva Taline rungtyniaus su Estija, lapkričio 12 d. pas save su Slovenija ir 16 d. Rygoje su Latvija.

Kadangi iš pogrupio į baigmines pirmenybes patenka dvi komandos, tad Lietuvai yra daug vilčių tai pasiekti. Vienintelis dar pavojingesnis varžovas (šalia Slovenijos) yra Estija, kurią reikėtų būtinai nugalėti. Aišku nepakenktų ir pergalė prieš Slovėniją ir Latviją, kuri jau nebeturi šansų į baigminį ratą. E. Šulaitis

VERTINGI ALBUMAI

Gera proga įsigyti meno grožio albumą *"Einu per Lietuvą"*. Tai jau trečioji lietuvių fotomenininko Juozo Polio kelionė per Tėvų žemę.

Anksčiau išleisti albumai – *"Gimtoji žemė Lietuva"*, *"Atgimstanti Lietuva"*.

Naujame albume jau Lietuva pabudus, gražiausios ir brangiausios jos kraštovaizdžio vietos, svarbūs įvykiai, šventės. Albume rasime ir lietuviškąją Ameriką: lietuvių bažnyčias, paminklus. Nepaprastai jautrus ir šiltas albumo tekstas, kurį parašė šviesios atminties prof. Česlovas Kudaba.

Kiekvieno albumo kaina po 18 dol. Užsakant paštu reikia pridėti po \$3.00 persiuntimo išlaidomis.

Skaityt ir platinkit
DIRVA

SUSIVIENIJIMAS

SENIAUSIA PASAULYJE LIETUVIŲ ORGANIZACIJA ŠVENČIA 107 METUS

1886-1993 LIETUVIŲ AMERIKOJE

Lydimi Kalėdų ir Naujų Metų trimito garsų, prisiminkime ir grįžkime į Baltijos kelią, sujungdami savo tautinės meilės širdis Tėvynėje ir čia-Užjūryje. Tegu mūsų eitus žingsnius, atliktus darbus lydi susiklausymas ir meilė, nuoširdūs savitarpio ryšiai, pastaukojimas ir vienybė. Puoškime savo tautybę gražiausiais lietuviškais deimantais.

SLA CENTRO TARNAUTOJOS

Helen Brazauskienė
Liucija Alinskienė
Ona Osmolskienė
Živilė Jurienė

SLA PILDOMOJI TARYBA

Vytautas Dargis
Vytautas Kasniūnas
Genovaitė Meiliūnienė
Jokūbas Stukas
Nellie Bayoras-Romanas
Stasys Virpša
Vytautas Tauras

1994 METŲ ANGOJE

Antanas Dundzila

(Atkelta iš 1 psl.)

atlyginimus visoje Lietuvoje, nes savų specialistų neturima. Net jėgainės šlavėjai ir valytojai gauna stebinančias algas, toli prašakančias profesionalų atlyginimą Lietuvoje, jau nekalbant apie pensininkus ar vyriausybės visiškai ignoruojamus buvusius partizanus ar tremtinius. Ignalina yra girnų akmuo ant Lietuvos kaklo. Ignalinos reikaluose net krislelio "laimėjimo" negalima įžiūrėti.

Trečioji, 1992 m. pradžioje minėta grėsmė buvo komunistai, jų aparačinkai, dabartinė LDDP. Jau metai laiko, kai jie turi absoliutinę daugumą visose Lietuvos valdžios institucijose. Jie yra krašto valdovai, Lietuvos laivo kapitonai, jūrininkai ir pečkūriai. Metus laiko trukusi LDDP valdžia džiaugsmo ašarų neišspaudžia. Krašto ekonomika yra skandalingoje padėtyje. Krašte siaučia mafijos gaujos. Kaip ant mielių, auga infliacija. Eilinis Lietuvos lietuvis šala ir sunkiai išsimaitina. Dabar jau nebegalima ir Landsbergio buvusios valdžios kaltinti: faktas toks, kad šiandien Lietuvoje yra blogiau, negu buvo prieš metus.

1992-XII-13 d. NEWS-WEEK žurnale iš Israelio atvykęs prekybininkas David Kaplan (Lietuvos policijos trumpam su savo mergina areštuotas ir greit paleistas, ryšium su laikraštiniuko Lingio nužudymu) taip išsireiškė: "Jeigu nei įstatymai, nei ekonomika, nei politika, nei pats kraštas, nei jo valdžia čia negali palaikyti tvarkos ('are not in control of anything here') ar tai nėra organizuoto nusikalstamumo ('organized crime') reiškinys?"

Trumpai drūtai, LDDP figlapiu besidangstantieji komunistai rinkimų metu kraštą apgavo. Jų laimėjimas buvo laimėjimas ne Lietuvai, bet tik kita suknele apsivilkusiai komunistų partijai. 1993 m. rudenį ministras pirmininkas Šleževičius dar net dūrė visiems

pirštu, kad LDDP į valdžią atėjo ilgam...

Peržvelgę 1992 pradžioje išsakytus didžiuosius rūpesčius, žvelkime į 1994 metų angą.

Nežiūrint tų kitų šalutinių rūpestėlių, sovietų – rusų kariuomenės atsikratymo reikalą esu linkęs išbraukti iš ano, 1992 metų sąrašo.

Taigi iš 1992 metų liko bent dvi paveldėtos bėdos: Ignalina ir į Lietuvos valdžią įsiteisinusi LDDP. Iš tiesų, ta Ignalinos jėgainė galėtų būti laikoma LDDP kraščio dalimi. Jėgainė buvo dabartinės LDDP tėvų, globėjų bei draugų suplanuota ir pastatyta, ji yra dabartinės Lietuvos valdžios atsakomybė. Linkint Lietuvai teigiamo, saugaus Ignalinos sprendimo, vistiek negalima nepastebėti, kad čia į darbą buvo paleista technologinė baisenybė, tikras sovietų Černobylio išsigimėlis, kuris dabar Lietuvoje grąšina ne tik savo paties kūrėjams, bet visam kraštui, net visam Europos ruožui.

Kai 1981 m. buvojau Vilniuje, maždaug į pietvakarius nuo tada vadinto Dzeržinskio tilto man buvo parodytas kalnelis, po kuriuo tuometinė valdžia sau buvo įsirengusi slėptuvę ir ryšių centrą kokių nors neramumų ar atominio karo atveju. Imant dėmesin ministro pirmininko dabartinį teigimą, kad LDDP atėjo į valdžią "ilgam", reikia manyti, kad ta slėptuvė dabar jau yra pritaikyta šiandieniniams LDDP pareigūnams Ignalinos nelaimės atveju.

Krašto ekonomikos rūpestis, mano akimis žiūrint, bus trečiuoju 1994 m. skauduliu. Stebuklo niekas negali tikėtis, tačiau poros metų bėgyje Lietuvos valdžia turi krašto ekonominę gyvenimą stabilizuoti. Galima spiauti į rinkiminius pažadus, bet, savo pačių "ilgam buvimui valdžioje" būtinai reikia krašto ekonomiką atstatyti. Neatstačius, bus pa-

Vanda Mažeikienė prie dalies savo darbų rankdarbių parodoje Lemonte. Ir. Kriaučeliūnienės nuotr.

našiai, kaip 1992 m. per Seimo rinkimus įvyko, kai opozicijos LDDP kraštą nušlavė su absoliutine dauguma. Aišku, ši galimybė galioja tik tol, kol LDDP nespiaus į savo pačios vardo raidžių karoliukuose įvertą demokratijos terminą. Į "demokratiją" nusispiovus, "ilgo buvimo valdžioje" pažadas paprasčiausiai išsprendęs faktine LDDP diktatūra arba net faktiniu įsėdimu į Žirinovskio ar kad ir į Jeltsino glėbį Maskvoje. Mas-kva to tik ir laukia, o tada (jau sakykime rusiškai) "dasvidania" 1990 kovo 11 d. atstatytai Nepriklausomybei.

Išvados: 1992 pradžioje rašiau, kad pačius didžiuosius rūpesčius kelia sovietų kariuomenė, Ignalina ir komunistai. 1994 angoje teigiu, kad patys didieji rūpesčiai (eilės tvarka čia nesvarbu) yra (1) Ignalina, (2) komunistų arba LDDP valdžia ir (3) ekonomika.

"Viltis yra durnių motina", sako lietuvių liaudies išmintis. Kalbant apie rūpesčius, negalima neatkreipti dėmesio į viltį žadinančius kai kuriuos Lietuvos valdžios pareigūnų pareiškimus. Štai, jų reikšmingesni pavyzdžiai:

Prezidentas Brazauskas, 1992 rugsėjo mėn. kalbėdamas Jungtinėse Tautose, paminėjo rūpestį Rytprūsių demilitarizacijos reikalu. Tai teigiamas pareiškimas, kuris rišasi su tebeesančiu rusų kariuomenės pavojumi Lietuvai. Gera!

Tačiau... nesileiskime užliūliuojami vien retkarčiais nuskambėjusiais gražiais žodžiais. Žodžių čia neužteks! Privalu, kad tie žodžiai būtų įrodyti darbais, aktais, sutartimis. Tik tada bus šio toks pagrindas tikėti šviesesne Lietuvos ateitimi.

Panašių lūkesčių yra ir daugiau. Gal apie juos ir LDDP valdžios vyrai ką nors teigiamo pasakys ar

net padarys 1994 m. bėgyje. Gi dabar šį svarstymą baigiu taip: duok Dieve, kad šiandieniniuose pavojuose anie skatinantys žodžiai neliktų tik žodžiais.

(1993-XII-22)

JAV VĒLIAVOJE TEBĖRA 50 ŽVAIGDŽIŲ

Rudenį JAV bandyta padidinti krašto vėliavoje žvaizdžių skaičių. 51-ja ir 52-ja valstija galėjo tapti Washingtono sostinės apygarda (District of Columbia) ir Puerto Rico. Tačiau tenykščiai balsuotojai didele dauguma tam nepritarė. JAV sostinę ir toliau atstovaus kongrese vienas – balsu neturintis atstovas, o Puerto Rico pasiliko sau JAV teritorijos statusą. Keisčiausia, kad puertorikiečiai gali naudotis JAV piliečių teisėmis, bet jiems nereikia mokėti federalinių mokesčių.

Ger. J.

KALĖDINIAI SIUNTINIAI IR TRANSPAK

Talpintuvai į Lietuvą siunčiami kas savaitę. Skubiems siuntiniams – **AIR CARGO** Pinigai pervedami doleriais..

ŠVENTINIAI ŽIEMOS SIUNTINIAI:

\$39 – aspirino 250 tbl., multivitaminų 250 tbl., tirpi kava, malta kava, tirpi arbata "Citron", kakava, apelsinų koncentratas, valčiai, aliejus, mėsos konservai.

Viskas užsienietiška

\$ 98

Dešra 1.5 kg
Margarinas 1 kg
Tirpi kava 200 g
Kakava 400 g
Majonezas 0.5 kg

Mėsos konservai 3 dėž.
Aliejus 3 ltr.
Valčiai 3pok.
Ryžiai 2.5 kg
Konservuota sildė 0.5 kg

Sprotai 3 dėž.
Olandiškas sūris 1.5 kg
Malta kava 300 g
Makaronai 2.5 kg
Aspirinas 250 tbl.

Apelsinų koncentr. 1.5 ltr
Riešutai 1 kg.
Cukrus 4.5 kg
Džiuv. abrikosai 1 kg
Multivitaminai 250 tbl.

Viskas užsienietiška 55 svarai = 25 kg

• Dešros lietuviškos, aukščiausios kokybės

\$ 75 įvairaus maisto be mėsos.

Prie visų maisto siuntinių galite užsakyti didesnę kiekį aspirino ir vitaminų.

Siųskite per seniausią persiuntimo į Lietuvą įstaigą

TRANSPAK RŪTA DEGUTIENĖ

216 **943-4662**

28262 Chardon Rd. Willoughby Hills, OH 44092

TRANSPAK Chicago tel. 312 436-7772 • 2638 W. 69th Street CHICAGO, IL 60629

Waterview Properties
of the Palm Beaches, Inc.

MLS

Ray Staškūnas

LICENSED REAL ESTATE BROKER

11501 Ellison Wilson Road 407-622-5000
North Palm Beach, FL 33408 407-626-6562 res.
SE Corner of PGA Bridge 407-622-5966 fax

FOR YOUR FLORIDA REAL ESTATE NEEDS!!!

CALL 1(800) 369-7355

CLEVELANDE ir apylinkėse

**KUN. GEDIMINAS
KIAUSKAS S.J.,**
beveik visą savaitę buvo išvykęs į Lietuvą, kur lietuviai jėzuitai turėjo savo vienuolijos reikalų svarstybas.

**DĖMESIO
PENSININKAMS!**
Metinis pensininkų klubo susirinkimas įvyksta sausio mėnesio 13 d. (ketvirtadienį) 2 val po pietų Lietu-

vių Namuose.
Suėjimas yra labai svarbus, nes jo metu bus renkama nauja klubo valdyba. Skanūs pietūs ir pyragaičiai, įdomi programa. Laukiame visų!

**SEMINARAS
VYRESNIESIEMS**
Šeštadienį, š.m. sausio 15 d., Jakubauskų Laidotuvių Namuose rengiamas Medicare seminaras. Pra-

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available - worldwide

**EXPERTS ON TRAVEL
TO E. EUROPE**

passports • visas
prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY FOR OVER
35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

atlanta IE, Inc.

AIR CARGO

SIUNTINIAI LAIVU

MAISTO SIUNTINIAI

PINIGŲ PERSIUNTIMAS

VISA TAI GREITAI IR SAUGIAI PRISTATYSIME (LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, RUSIJĄ, BALTARUSIJĄ IR UKRAINĄ)

2719 West 71 Street, Chicago, IL, 60629
(312)434-2121 ; 1-800-775-SEND

MŪSŲ SKYRIAI:

636 East 185th Str., Euclid, OH, 44119
tel. (216)481-0011

447 Correy Ave., St. Pete Beach, FL, 33706
tel. (813)363-7700

85-17 101 Str., Richmond Hill, NY, 11418
tel. (718)441-4414

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.,
William J. Jakubs Jr.,
Keneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119
Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

HOME

Federal Savings Bank

PRAŠAU APLANKYTI MŪSŲ BANKĄ

HOME FEDERAL didžiuojasi būdama dalis jūsų apylinkės

Nuo 1911, HOME FEDERAL padėjo tokioms šeimoms kaip jūsų gauti geromis sąlygomis paskolas ir patarnavimus finansinėse operacijose.

HOME FEDERAL siūlo šiuos patarnavimus:

- Aukštas palūkanas už santaupas
- Čekių santaupas
- Namų paskolas
- Paskolos namų remontams
- ir kitas paskolas labai palankiomis sąlygomis.

HOME Federal Savings Bank

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Darbo valandos:

Pirmadienio - ketvirtadienio	9:00 - 4:00
Penktadienį	9:00 - 6:00
Šeštadienį	9:00 - 2:00

Telefonas 529-3059

Rose Marie Balogh, Branch Manager

FDIC INSURED

EQUAL HOUSING LENDER

džia 1:00 val. p.p. laidotuvių namuose, 936 E. 185th Str. Bus svarstomi Medicare poreikiai, 1994 m. Medicare atskaitymai, primokėjimai bei premijos, Medicare ir Medicaid mokėjimai slaugymo įstaigoms. Seminaras yra nemokamas. Dalyviai bus pavašinti kavute. Informacijai skambinkite Mr. Kenneth Schmidt telefonu: 531-7770.

DĖMESIO
KELIAUTOJAMS (LIETUVŲ SILOME
PATOŲ IR GERIAUSIOMIS
KAINOMIS SKRYDĮ)

CLEVELAND - HELSINKI - KAUNAS

PER ATLANTĄ: FINNAIR

ORO LINIJA

HELSINKI - KAUNAS: AIR LITHUANIA

RITA STAŠKUTĖ

595 - 9999

TRAVELWORLD

23200 Chagrin Blvd. • 101
BEACHWOOD, OH 44122

GRAŽINTA SKOLA

Pernai gruodžio mėn Clevelando Šv. Jurgio parapija baigė mokėti skolą už bažnyčios šildymo katilą. Sumokėta už katilą \$23,400. Aukų šiam tikslui gauta tik \$15,600.00. Skirtumas pa-

dengtas iš parapijos veiklos fondo. Klebonas dėkoja tiems, kurie aukojo katilo fondui.

Ger. J.

Skaitykite ir platinkite
DIRVĄ

Patarnavimas Jūsų elegantiškam stiliui...

Normandy Party Center

Leiskite mūsų kulinarijos specialistams sukurti puikų vestuvinį balių ar kitokios paskirties vaišes

585-5850

Skambinkite nemokamai paragauti mūsų maistą!

30310 Palisades Pkwy.

Wickliffe, OH 44092

Pilnas patarnavimas mūsų salėje arba pristatoma į kitas vietas

TAUPA

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street • Cleveland, OH 44119

481-6677

DARBO VALANDOS

antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį * 9:00 vr - 4:00 pp *
penktadienį * 9:00 vr - 6:00 pp * šeštadienį * 9:00 vr - 12:00 pp *
sekmadienį parapijoje * 11:00 vr - 12:00/ pp *

* Kiekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000 *

MATAS REALTORS

NORMLS

Broker RITA MATAS - G.R.I. - state certified
real estate appraiser

2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH. 44119
(216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS - teisinis patarėjas

DIRVA

TRUMPAS ŽVILGSNIS Į PRAĖJUSIUS METUS

Rašo Algirdas Pužauskas

(Atkelta iš 2 psl.)

valstybės nuosavybėje buvusių įmonių. Jų akcijas veltui gaus tik pensininkai ir valdininkai, kurie algų pakėlimo negavo nuo 1991 m. Visi kiti akcijas galės pirkti labai pigiai. Po to sprendimo Pasaulio Bankas tuoj paskyrė Lenkijai dar 750 mil. dol. paskolą.

BIRŽELIS

Birželio 14 prez. Clintonas nominavo moterį teisėją Ruth Bader Ginsburg į Aukščiausiąjį Teismą. Ji bus antroji teismo istorijoje moteris ir, po 24 metų pertraukos, pirmoji žydų kilmės teisėja. Senatas jos paskyrimą patvirtino. FBI agentūra suėmė 9 žmones, planavusius New Yorke susprogdinti svarbius pastatus, tunelį. Šeši suimtieji atvyko Amerikon su Sudano pasais. Po Kambodijos gegužės 28 d. balsavimų susitarė atgaivinti monarchiją ir sudaryti dviejų partijų koalicinę vyriausybę. Kariuomenė Gvatemaloje pašalino prezidentą Serrano Elias, kuris pabėgo į Panamą ir gavo ten politinę globą. JAV karo lėktuvai sudaužė Irake žvalgybos štabo pastatus, nes paaiškėjo, kad buvusiam JAV prezidentui Bushui svečiuojantis Kuwaite, Irako žvalgyvos agen-

tai planavo Bushą nužudyti. Kuwaite 14 žmonių buvo suimta, kai kurie prisipažino. Irake nuo raketų sprogimų žuvo 8, pastatai gerkai sugriauti. Somalijoje sustiprėjo karo veiksmai. Žuvo 23 pakistaniečiai taikos prižiūros kariai, JAV lėktuvai puolė somaliečio generolo Aidido ginklų sandėlius. Kanadoje konservatorių partijos suvažiavimas išrinko savo vadu pirmą moterį, Kim Cambell. Ji užims Kanados premjero Brian Mulroney vietą. Jis pasitraukė iš pareigų vasario 24 d. Japonijoje nuversta liberalų demokratų partijos vyriausybė, nes nuo partijos atskilo daugiau 40 jaunesnių narių ir sudarė savo partijas. Birželio 9 Japonijos pricas Naruhito vedė Harvardo ir Oxfordo universitetuose išmokslinta merginą Masako Owada.

(Sekančiam numeryje bus antro pusmečio apžvalga).

LIETUVOS AMBASADA PRANEŠA

Lietuvos ambasada Washington DC atsiprašo visų interesantų, kad kelias dienas prieš ir po Šv. Kalėdų nega-

lėjo atsakyti į visus telefono skambučius – tiesiant į ambasadą kabelio liniją dalis telefono linijų buvo pažeista. Telefono ryšiai tačiau buvo greitai atstatyti.

Lietuvos ambasada Washington DC su apgailestavimu praneša visiems, kuriems jau buvo išsiųsti pranešimai – pakvietimai dalyvauti sausio 15 d. Klaipėdos prisijungimo prie Lietuvos Valstybės minėjime ir dr. Vytauto Žalio proginėje paskaitoje, kad minėtas renginys neįvyks. Naujųjų Metų išvakarėse, keliose vietose trūkūs surūdijusiems vandentiekio vamzdžiams ir dviejuose aukštuose vandeniui beužliejant lubas, vandentekį teko atjungti. Beveik tuo pat metu išėjo iš rikiuotės savo amžių atgyvenusi ambasados šildymo krosnis, vanduo pradėjo užlieti pastato rūšį.

Laimei, ambasados archyvas, tiksliau jo dalis, saugoma rūsyje, vandens buvo visiškai nepaliesta. Po preliminarinių derybų su keliomis firmomis, tikimasi pakeisti vamzdyną per sekančias dvi-tris sausio mėnesio savaites, o šildymą sutvarkyti pačiu artimiausiu metu, pakeičiant seną krosnį ir dar asbestu aplipdytus šildymo vamzdžius.

Išjungus šildymą Ambasadoriaus dr. Alfonso Eidinto šeima buvo priversta persikelti gyventi į viešbutį.

Ambasados darbas ir toliau vyksta įprastu ritmu.

Lietuvos ambasada Washington DC nuoširdžiai dėkoja tautodailininkei poniai Uršulei Astrienei iš Grand Rapids, Michigan, už puikius šiaudinius kalėdinei ambasados eglutei ir dovanotą paveikslą "Lietuva".

LIETUVA PASIPRAŠĖ Į NATO

(Atkelta iš 1 psl.)

padėtį šiame labai svarbiame pasauliui regione.

Prezidentas Borisas Jelcinas tikisi, kad šalių – Šiaurės Atlanto sąjungos narių lyderiai, NATO vadovybė atsisakys pozicijos dviprasmiškumo tuo klausimu, kuris svarbus ir pasaulio likimui, ir Rusijos nacionaliniams interesams. Ateinančią pirmadienį Briuselyje NATO šalių vadovai, tarp jų ir Bill Clinton svarstys NATO strategiją Centrinės ir Rytų Europos valstybių atžvilgiu. Prieš naujuosius metus priimti į NATO pasiprašė Lenkija, Čekija, Slovakija, Vengrija, Bulgarija bei Makedonija.

*** BUVUSIAM LIETUVOS BANKO VADOVUI IŠKELTA BAUDŽIAMOJI BYLA

Lietuvos Generalinė prokuratūra perdavė Aukščiausiajam Teismui bylą dėl buvusio Lietuvos Banko valdybos pirmininko Romualdo Visokavičiaus patraukimo baudžiamojon atsakomybėn. Jis kaltinamas piktnaudžiavimu tarnybine padėtimi.

Praėjusią vasarą Lietuvos bankas, kuriam vadova-

vo Romualdas Visokavičius, paskyrė vyriausybei 20 milijonų litų kreditą. P pinigai buvo pervesti į komercinį "Litimpeks" banką, jame Visokavičius ir jo šeimos nariai turėjo akcijų. Rudenį Seimas atleido Visokavičių iš Lietuvos banko valdytojo pareigų.

Generalinis prokuroras Artūras Paulauskas pasakė, kad jeigu kaltinimai Visokavičiui nepasitvirtins, atsi-
statyds iš pareigų.

A. A. v.s. fil. APOLONIJAI ŠEMBERGIENEI

iškeliavus amžinybėn, nuoširdžiai užjaučiame visą šeimą.

Skautybės draugai dalinasi jų liūdesiu.

*LSS Vyriausia Skautininkė
v.s. Birutė Banaitienė
ir
Seserija*

Tauriai moteriai, tvirtai lietuvei, pirmūnei skautei

APOLONIJAI ŠEMBERGIENEI

mirus, gilią užuojautą jos vaikams: JONUI, JULIJAI, ANDRIUI, JURGIUI ir ELEONORAI, jų šeimoms, taip pat AŲA dukros MARIJOS šeimai nuoširdžią užuojautą reiškiamo ir kartu liūdimė

*"Neringos" ir "Pilėnų tuntai,
Skautininkių D-vė ir "Židinys"*

Tauriai lietuvei

APOLONIJAI ŠEMBERGIENEI

užbaigus žemišką kelionę, jos sūnums ir dukterims su šeimom, anūkams ir proanūkams gilią užuojautą reiškia

Smetonų šeima

A. A. MONIKAI BAČIULIENEI

mirus Lietuvoje, dukteris ALDONA BLIUMENTALIENĖ, GENĖ MAŽOKIENĖ (Lietuvoje) ir seserį MARIJĄ BAČIULIENĖ su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame

*Antanina ir Pranas Petraičiai
Vacys Petkus*

Mielą kolegą, žurnalisto premijos laureatą

JUOZĄ ŽYGĄ,

mylimam BROLIUI užbaigus žemiškąją kelionę CLEVELANDE, skausmo ir gilaus liūdesio valandose nuoširdžiai užjaučiame ir drauge liūdimė

*JONAS IR JUOZĖ DAUGĖLAI
JURGIS IR VERONIKA JANUŠAIČIAI
Daytona Beach, Florida.*

Ilgamečiui JAV LB Igaliotiniui Dayton, OH

A. A. Kun. VACIUI KATARSKIUI

mirus, gilią užuojautą reiškiamo dr. J. GINEITIENEI, jos šeimai, kitiems giminėms ir visiems Dayton, OH lietuviams.

*JAV LB Ohio
Apygardos Valdyba*